

Tabor

1946

RUPNIKOVO LETO

1986

1986

EL FORTIN

9-10

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TAVOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TAVOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TAVOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 300.434.

NAROČNINA: A 5.00, Južna Amerika 10 dolarjev, Evropa-Avstralija: 12 dolarjev, ZDA in Kanada 12 dolarjev (zračno paketi). Letalska naročnina za vse države 15 dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič — Río Colorado 1806 — (1686) Hurlingham — Bs. As. — Argentina.

NAŠA NASLOVNA SLIKA

Akademski slikar, mojster Matej Sternen, si ni dal izgubiti priložnosti in je markantni, patriarhalni lik prezidenta gen. Leona Rupnika prenesel v naravni veličini na platno, ki je viselo v salonu prezidentovega uradnega stanovanja v vladni palači v Ljubljani. — Kje je danes ta umetnina? — Na seznamu Sternenovih stvaritev je ne najdemo. — Je bila uničena ob eksploziji min na ljubljanskem kolodvoru, kjer je bila spravljena v Ranzingerjevem skladišču; ali jo je uničila „osvobodilna“ strast komunistične „kulturne“ sodrge, da še spomin na največjega Slovenca tiste dobe ne bi zasledoval njenih zločinov? — Vsaj „Tabor“ jo ohranja za slovensko kulturno dediščino.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Septiembre-Octubre 1986

BUENOS AIRES

September-Oktober 1986

Hemos de rendir homenaje al hombre que supo en los peores momentos de nuestra historia como nación, conscientemente aceptar la difícil visible conducción de los eslovenos en la así llamada Provincia de Ljubljana, en aquel entonces el único lugar bajo el sol, donde los eslovenos en cierto modo todavía podíamos ser eslovenos.

Dijo el General Leon Rupnik —que de él se trata—: “Toda mi vida he servido a mi nación... Es verdad, que ahora colaboro con los alemanes, pero para salvar lo salvable. Sin embargo me dirijo a los alemanes por la puerta principal. Pero, los que están ensuciando mi honor, también visitan a los alemanes, pero a escondidas y por la puerta lateral. Nada escondo. Hago lo que puedo y así he de actuar toda mi vida.

En lo que a mi atañe, quiero reiterar, que en todas las circunstancias estaré con el pueblo, y si el destino así lo requiere, en esta lucha también estoy dispuesto a caer. Hasta el final tendrán la oportunidad de verme en la lucha junto con el pueblo esloveno, con los voluntarios serbios y “chetniks” y con todos los que se nos unan en esta lucha y nos presten ayuda.”

Hace cuarenta años, que el general Leon Rupnik ha sido inmolado y ha entrado en la historia. Es ahí donde tiene su lugar de honor. Los tiempos extraordinarios requieren de gente extraordinaria. Lo excepcional del hombre se caracteriza por su capacidad de saber, en el momento justo y del modo correcto, utilizar todos los elementos disponibles y moralmente justificables para cumplir con su compromiso. El difunto general ha cumplido con su propósito, ha cumplido con su deber hacia el pueblo esloveno: a sabiendas se ha sacrificado a sí mismo!

Generalu Leonu Rupniku ob 40. obletnici nasilne smrti

Stoje slovenstva stebri stari! (Dr. F. Prešeren)

Štirideset let je preteklo, odkar so zločinske krogle podrle moža, ki nas je vodil skozi težke čase tuje okupacije in komunistične revolucije na Slovenskem.

Ako bi nas nepoučen rojak ali pa tujec vprašala, kdo pa je bil ta vaš Rupnik, o katerem ste skozi desetletja govorili in pisali dostojno, pa tudi nedostojno — celo v vašem zdamskem tisku, bi mu v nekaj besedah odgovorili nekako takole: „General Rupnik je bil velik slovenski mož, ki je v najhujših stiskah in nadlogah stopil v javnost in prevzel nase vso odgovornost v obrambo od vseh strani ogrožanega slovenstva.“

Strah, ki človeka spremlja skozi življenje, je vendar del njegove narave. Človek se boji divje zveri, bolezni, starosti, revščine, razbojnikov, ki mu utegnejo izropati imetje; predvsem pa ga je strah hudobnih ljudi, ki so zmožni ubiti človeka — ali celo množico nedolžnih ljudi.

Strah in splošna zmeda sta bila v naši domovini tedaj edina gospodarja, ko se je slovenski David — general Rupnik — pripravljal na boj z rdečim Goljatom rekoč: „Slovenec sem, domovina me potrebuje. Vojak sem, domovina me kliče...“ Ali pa: „Moja najbolj vroča želja je, da bi prav vsi zvesti Slovenci opustili vsa morebitna nerazumevanja in vse druge — v primeri z blaginjo naroda drobcene interese in združili vse svoje sile za svojim domobranstvom...“

So te besede mogle biti besede narodnega izdajalca? Nekdo je zapisal, da je „človek, ki res ljubi, v nevarnosti, da bo ubit.“ Pokojni general Leon Rupnik je bil velikokrat v nevarnosti za svoje življenje, saj se je začel boriti na protikomunistični fronti že več kot pred 50 leti, ko je predaval oficirskemu zboru v predvojni Jugoslaviji (tedaj še mnogi niso vedeli o komunizmu več kot to, da je na oblasti v daljnji Rusiji); prikazoval je nevarnost svetovne komunistične zarote, ki izpodjeda zdrave temelje človeške družbe v korist svetovne revolucije, ki se poslužuje vsega, kar ji omogoča pot do oblasti, začenši z razrednim bojem, ki je temelj sovraštva med ljudstvom, ki uničuje narodovo kulturo, njegovo vero, jezik, njegove šege in navade.

„Narod moj umreti noče“, poje domobranska pesem. Zato je general Rupnik po bridkih izkustvih Grčaric in Turjaka s svojo sposobnostjo in avtoriteto zžil v enoto — v „kamenito gmoto“ vse Slovence različnih pa zdravih mišljenj. Nastali so slovenski domobranci! V borbi za slovensko očetnjava vedno zmagoviti, so spoznali v generalu Rupniku in njegovi kle- ni besedi svojega ljubečega očeta.

Po Vetrinjski tragediji je general bival v raznih taboriščih. Naj-

grenkejše ure svojega življenja pa je doživljal v slovenskem taborišču Ser-
viglianu, kjer je izgubil poslednjo voljo za življenje.

Čut odgovornosti in njegova vojaška čast sta mu narekovala, storiti
še poslednji korak. — Quo vadis, general L. Rupnik? — Domov! — Domov v
Slovenijo, kjer so umrli mučeniške smrti že leto in pol pred njim njegovi
domobranci. Sledila sta proces in sramotenje; in končno je ponj prišla
smrt, ki ga je rešila trpljenja. Ni se ji branil; sprejel jo je z vdanostjo
vojaka in kristjana s klicem: Živel slovenski narod! —

Taka smrt ni namenjena slabiču, ampak celemu možu, ki je živel,
se boril in umrl za Boga — Narod — Domovino.

Slava mu!

Gen. Leon Rupnik

B O L J Š E V I Z E M

(Konec)

Liberalistični princip svobode se je povsod izkazal kot resnični sov-
ražnik narodnega življenja. Njegova ideja o svobodi je postala norma za in-
dividualno samovoljnost. Ohranitev narodnih skupnosti zabranjuje poedincu,
da bi živel v razbrzdani „svobodi“, ker to nujno vodi v boj vseh proti
vsem, t. j. v — anarhijo.

Pri tesnem skupnem življenju ljudi in narodov je za poedinca mogoča
samo notranja svoboda, to je duhovna svoboda.

Liberalizem je vedno preziral največje narodove vrednote — delo in
ponos. Še več: liberalizem onečašča tudi sam pojem naroda. Namesto dela
in nacionalnega ponosa postavlja ljudem nove cilje, za katerimi naj gredo:
denar, internacionalizem in sebičnost.

Takšno liberalistično naziranje pa je seveda utrlo pot prodiranju tujih
naziranj. In ta „nova“ življenjska in svetovna naziranja so protivna
nazorom vseh zdravih narodov. Z zmago teh tujih nazorov bi še ti zdravi
narodi propadli. In to v korist tuje kapitalistične klike, ki si skuša korak
za korakom prisvojiti oblast nad svetom.

Marksistična praksa je sama najboljši dokaz proti marksistični teo-
riji. Najboljši dokaz za to nam daje marksistični režim v Sovjetski zvezi.
Vsakemu tudi najbolj primitivnemu človeku mora postati jasno, da je vsako
izenačenje proti naravi sami in v nasprotju s stvarnimi dogodki v člove-
kovem življenju. (1) Marksistični princip enakosti ne samo ne priznava

1) 69 let po nastanku „delavskega raja“ v ZSSR, je pomembni buenos-
aireski dnevnik „Clarín“ dne 17. 8. 1986 prinesel članek „Globoka
sprememba“, v katerem med drugim pravi: „Sledeč poti Poljske, Mad-
žarske in Kitajske, hoče ZSSR vstopiti v Mednarodni denarni fond. Kot
katerakoli kapitalistična vlada hoče na mednarodnem finančnem trgu

razlike med poedinimi rodovi in ljudstvi, ki jih opredeljujejo prav posebnosti vsakega naroda, marveč zanika tudi razlike v človekovem delu in v njegovem uspehu, se pravi — zasebno lastnino. Prav tako je nesmiselno in nelogično marksistično pojmovanje, da je z nadvlado enega razreda nad vsemi ostalimi mogoče doseči stanje družbene in gospodarske enakosti ter pravičnosti. Nasprotno: navidezna diktatura proletariata v praksi ne pomeni nič drugega, kot da delavci držijo stremen, preko katerega se v skrivni internacionali izbrani zarotniški oblastniki povzpenjajo narodom na grbo.

Rezultat razredne borbe: kapitalistično-liberalnih slojev zgoraj in marksističnega proletariata spodaj je strahovit. Liberalizem ne more zmagati nad marksizmom in ta ne more uničiti kapitalizma. Obe ideologiji vodita k materialističnim ciljem; torej sta sorodni. Toda ne ena ne druga nista mogli ne poedincu ne množici prinesiti obljubljenе sreče. Nasprotno! Uspehi so povsem drugi: zrušenje državnega edinstva, propadanje narodne in vojaške moči, gospodarske krize, inflacije, kulturno propadanje, nemoralnost, uničenje družine in zakona, — povsod pa neizmerno nezadovoljstvo z družbenimi pogojnostmi. Vse te negativnosti skupaj pa ne pomenijo nič drugega kot uspešno boljševizacijo celokupnega življenja — vsega sveta!

Da so narodom tuji nauki o svetovnih in življenjskih naziranjih, ki so ljudstva do dna razkrojili, tako mogočno prodirali, moramo iskati vzroka še prav posebej v tem, ker je svetovna vojna 1914-1918 pogoltnila ogromno najboljših in najbolj zdravih človeških in narodovih sil. Že svetovna vojna sama, onemoglost ljudi po njenem koncu, neuravnovešeno politično stanje po zaključku mirovnihih pogodb in še mnogo drugega, vse, prav vse je ustvarjalo najplodnejša tla za setev tujerodnih oderuhov in marksističnih sleparskih kričačev. Ti izvržki so na eni strani izpodkopavali narodno gospodarstvo, na drugi pa ubijali narodom vero v vzvišene vrednote. 2)

Svetovna vojna je mobilizirala najboljše narodove moči; in ko so se preživeli borci vrnili s front, se je zgrnila nadnje vsa teža vsakdanjih skrbi. Nobena doba svetovne zgodovine še ni videla toliko gospodarskih kriz, političnih neredov, mržnje med narodi in državljanskih vojn, kakor čas po prvi svetovni vojni. Borba tistih neupogljivih borecev, ki so neprestano oznanjali vero v večnostne narodne vrline, pozivali narode k treznosti in na borbo proti uničevalnim silam, ni imela nobenih izgledov na uspeh. Samo tam, kjer ljudje pod vodstvom junaških osebnosti z neupogljivostjo vero, z žrtvijo lastnega življenja za nacionalno svobodo in socialno pravičnost vodijo boj za visoke vzore, bo končno moral priti dan zmage.

Ena sama rešitev je iz te splošne svetovne krize: Narodi se morajo sami od sebe strezniti!

Počasi, počasi opažamo, kako se kot prirodna reakcija na bedo, nered

---

tržiti zadolžnice in se vključiti v Generalni sporazum o tarifah in trgovini (GATT), ki ureja trgovinsko izmenjavo Zahoda. Ta druga sovjetska revolucija stresa grobove boljševikov izza leta 1917." — Op. prireditelja.

in uničevanje v narodih budi nacionalna zavest, in kako se pod zastavami novih idej in pod vodstvom zavednih narodnih osebnosti mobilizirajo obrambne sile proti uničujočim elementom, proti vsemu, kar na splošno pojmuje kot — boljševizem.

Naglica boljševiškega oboroževanja in izkoriščanje vseh gospodarskih virov za to, svetovna boljševiško-komunistična propaganda, ki jo z vsemi sredstvi organizira in podpira Moskva, neštete legalne in ilegalne boljševiške celice, organi in diplomatska predstavništva boljševiškega režima po vseh deželah sveta, vse to je zgovoren dokaz, da ga ni naroda na svetu, ki bi ga ne ogrožal mednarodni boljševizem.

Čeprav ima vsak narod svoj svojski značaj, svoja lastna sveta izročila in svoje posebno od Boga dano življenje, morajo vendar vsi narodi brez izjeme rešiti vprašanje „narodnosti in marksizma“. Rešitev tega vprašanja vseh narodov pa je v resnični in dokončni skladnosti med nacionalizmom in pravim, pravičnim družbenim redom; vendar tako, da odgovarja stvarnim in svojskim lastnostmi življenja vsakega naroda. Narodi, ki tega vprašanja nočejo uvideti in rešiti, bodo to svojo slepoto drago plačali! 3)

Kot zaključek tem izvajanjem postavljam še to vprašanje: Kakšno stališče zavzemajo jugoslovanski narodi do vprašanj, ki smo jih obravnavali, kakšna je pri tem vloga naše vojske, in posebej še: katere dolžnosti vežejo častnike te vojske kot vzgojitelje oboroženega dela našega naroda?

Če poslušamo našo narodno pesem, če se pogledimo v zgodovino naših narodov od njihovega prihoda na današnji prostor pa do danes, če se spomnimo naših narodnih epov, kot „Gorskega venca“, in če imamo pred očmi posebno še junaška dejanja srbske vojske, ki nimajo vzporedka, pa tudi vsestransko priznano visoko vojaško vrednost tujih vojnih in mornariških enot, ki jih sestavljajo Jugoslovani, ki pa so se nekoč borile za tuj račun in tuje lavorike, moramo nujno priti do zaključka, da je naša duša daleč od vseh negativnih teženj — prav tako od materialističnega marksizma kot brezdušnega kapitalizma — temveč da so njeni najvišji vzori: duhovna t. j. notranja svoboda, iz katere nujno izvirajo: **čast, dolžnost, hrabrost, narodna svoboda!**

Samo ti vzori so oblikovali tolikšno število junakov; ne samo v vseh stoletjih naše svobode, temveč tudi v časih našega suženjstva. Samo s temi vzori lahko tolmačimo našo nedosegljivo versko strpnost in kar naivno velikodušnost našega naroda do sovražnikov.

Tako se je Jugoslavija pod vodstvom kralja in boreca Aleksandra ter kasneje pod vodstvom kraljevega namestnika kneza Pavla od vsega začetka uspešno borila proti napadu boljševizma, pa čeprav so pri nas pogoji — z ozirom na sestavljenost države — bili še prav posebej ugodni za delovanje boljševizma. **Junaška gesta nepriznanja boljševiške vladavine v Rusiji s**

2-3) In po 2. svetovni vojni? — Kaj bi rekel Rupnik danes? — Če bi te iste besede izpred 48 let spregovoril pred nekim mednarodnim forumom, bi ga vsaj danes kdo poslušal? — Op. prired.

strani našega pokojnega kralja bo z zlatimi črkami ovekovečena ne samo v zgodovini slovanskih narodov, temveč tudi v svetovni zgodovini.

Kakor povsod, kjer se je borba proti boljševizmu uspešno začela, tako je tudi pri nas to velika naloga vojske, ki je glavna čuvarica naših narodnih idealov.

Na teh istih narodnih idealih pa mora daleč od vsake osebne ambicije in materialne sebičnosti še nadalje temeljiti življenje in delo jugoslovanskega oficirja. Ako bomo v službi in izven nje stremeli k tem idealom, bo vsak posameznik in ves zbor kot naša elitna tovariška skupnost predstavljal svojemu narodu meč in ščit proti vsem rušilnim poizkusom iz tujine.

Vsakega izmed nas morajo popolnoma prevzeti ideali časti in dolžnosti, kakor tudi potreba, da k vzgoji naših vojakov čim več doprinese s svojim osebnim, svetlim zgledom, s stalno očetovsko pozornostjo in z bratsko nesebično skrbjo ne samo v gmotnem, marveč v prvi vrsti v duhovnem pogledu. Samo tako si bomo priborili pri naših vojaki in pri našem narodu tisti ugled in priznanje, ki nam bosta pred sovražnikom potrebna za zmago.

V našem vsakdanjem življenju pa morajo biti naši odnosi do meščanstva prežeti s strogim duhom viteštva, ki je nerazdružljivo s pojmom časti in dolžnosti. Demagoštvo v kakršnikoli obliki je za častnika nedostojno. Svojo globoko zakoreninjenost v narodu in svojo ljubezen do naroda mora častnik izpolnjevati z nenehno skrbjo do vseh svojih podrejenih ter z svojo požrtvovalnostjo izkazovati pomoč, kadar je narod v nadlogah, v nesreči in bedi.

Slednjic si zapomnite, gospodje, da boste daleč izven in iznad vsake politike samo tedaj, če boste vi, ki vam je vsako leto poverjen nov cvet naše narodne mladine, zbrali vse svoje moralne, umske in fizične sile za ustvarjanje pravih državljanov, hrabrih in častnih, ki bodo v ponos našemu kralju in našemu narodu izpolnjevali svojo dolžnost do poslednjega diha — v miru in v vojni.

26. januarja 1938 v Kragujevcu.

TEMA ZA RAZMIŠLJANJE

Ni pomembno, kako je človek umrl, ampak, kako je živel.

Jos. Boswell

— — —

„Tabor“ je postavil na pravični svetilnik plamenice idejnega poslanstva slovenskega domobranstva, da bodo ob njenem svitu videli jasno pot v bodočnost rodovi novih Slovencev. Bodite udeleženi pri gradnji te bodočnosti! Poravnajte naročnino, prispevajte v tiskovni sklad, pridobivajte nove naročnike in širite krog Taborovih bralcev! Predvsem pa: poiščite vse možnosti, da pride čim več „Tabora“ v domovino!

Spomin ob 40-letnici smrti generala Leona Rupnika

Čas z neznansko hitrostjo beži mimo nas. Mi starejši Slovenci, kateri smo živeli v naši lepi Sloveniji pred drugo svetovno vojno, imamo za čas te vojne ohranjeno popolno zgodovino. Našo Slovenijo smo vedno ljubili in to bo ostalo v naših dušah do konca našega življenja. Vendar nas je doletela nezaželena kruta usoda, da smo morali svojo Slovenijo zapustiti proti svoji lastni volji s solzami v očeh. Pri vsem tem se spominjam pregovora, ki pravi: „V težkih časih se spozna popolne može.“

Med temi častnimi in zaslužnimi Slovenci je naš general Leon Rupnik. On je ljubil svoj narod tako, kakor je z dejanji pokazal v najbolj težkih časih.

Ko so Italijani kapitulirali, so Nemci priznali v Ljubljanski pokrajini samostojno slovensko upravo in Slovincem celo dali priliko, da si sami izberejo svojega predsednika. Soglasno je bil izbran general Leon Rupnik.

Ko je general Leon Rupnik nastopil mesto prezidenta pokrajinske uprave, je med drugim moral preskrbeti tudi za osobje, ki naj bi bilo pri njem v službi.

Bil sem policijski stražnik v bivši banski palači na Bleiweisovi cesti. Novi predsednik je hotel celo, da bi bil jaz odgovoren za policijsko varnostno službo v kabinetu in njegovi okolici. To sem bolj težko sprejel, ker sem se zavedal, da je to velika odgovornost.

Takoj ko sem prišel v službo v kabinet, mi je prišel predsednik sam nasproti, me lepo pozdravil in z menoj zelo prijazno govoril. Kmalu nato sem bil tudi prisoten razgovoru, ko je prezident general Leon Rupnik dejal:

„Znano vam je, kako sem prišel na mesto predsednika Ljubljanske pokrajine. Zastopnikom naroda je bilo dano, da sami izberejo človeka za to službo. Bili so takoj za to, da bi jaz prevzel to mesto. Na začetku nisem bil pripravljen, da bi to sprejel. Naj bi izbrali koga drugega! Pa so vztrajali pri tem, da hočejo mene. Končno sem odgovoril: 'Če hočete zares imeti mene za prezidenta, sprejemem to le pod pogojem, da boste vedno, povsod in v vsakem slučaju sodelovali z menoj in me podpirali.' Odgovorili so mi, da bodo to vsi brez nadaljnega storili. Le pod tem pogojem sem sprejel.“

Generala Leona Rupnika je v dno duše bolelo, ko je sam doživljal tragične dogodke našega naroda, ker je prišlo do bratomorne revolucije. On je vse svoje zmožnosti in sposobnosti uporabil, da bi se ta žalostni dogodek zaustavil. Želel je, naj bi s pomočjo vojaške sile slovenskih domobrancev zavladal med nami pravi mir, pravica in svoboda. Zanimivo je, da je za časa slovenskih domobrancev zopet zaplapolala naša prava slovenska zastava, kakor smo jo prejeli od naših pradedov. To je ponovno dokaz,

kako visoko je tedanji prezident Leon Rupnik cenil našo slovensko zastavo.

Domobranec Vane Srebrotnjak je bil kot telesna straža dodeljen predsedniku Rupniku. Prej je bil četnik na terenu. Z njim sva bila velika prijatelja in sva si bila idejno najbližja. Ob neki priliki mi je povedal sledeče: „Sedanji Leon Rupnik Ljubljanske pokrajine je največji mož med Slovenci. Je edini, ki si je upal v najbolj tragičnih časih iti za naš narod po kostanj v žerjavico. Za njega sem pripravljen dati svoje življenje, če bi bilo to potrebno. On bo v naši slovenski zgodovini za vedno nepozabljen!“

Grob v Glinjah, žalostna priča težkih dni

Glinje (nemško Glainach) je majhna vas ob južnem bregu Drave, komaj 3 km oddaljena od Borovelj v vzhodni smeri. Vas je sedež istoimenske župnije (okrog 1000 duš), ki pa danes nima več svojega duhovnika in jo upravlja župnik iz Šmarjete v Rožu. Na tamkajšnjem pokopališču je lani skupina naših ljudi obiskala grob 16 beguncev iz Slovenije, ki so jih partizani umorili 13. maja 1945 nad naseljem Otroveca, ki se nahaja med Borovljami in Glinjami. Grob so našli popolnoma zanemarjen in s plevelom prerasčen, kar jih je hudo prizadelo.

Danes je grob očiščen in urejen in na njem je marmornata plošča, obdana z verižno ograjo. Na njej je vklesan napis: „Tukaj počiva 16 beguncev iz Slovenije — 13 moških in 3 ženske — umorjenih 13. maja 1945 v Reichmanovem gozdu.“ Prav isto pove tudi nemški napis.

Po pričevanju ljudi iz Otroveca, so partizani ponoči 13. maja 1945 pripeljali v Otroveco s kamionom skupino 16 ujetnikov in jih odvedli v bližnji smrekov gozdiček nad vasico, ki je tedaj štela samo 5 hiš. K najbližjemu sosedu so prišli po vrvi in kopalno orodje. Nekaj časa pozneje so se odpeljali z istim kamionom, a brez ujetnikov.

Po tem dogodku so krožile med ljudmi v okolici govorice, da je v gozdu nad Otroveco slabo zasut grob partizanskih žrtev, kar je ponovno prišlo na ušesa tedanjemu župniku v Glinjah. Konec oktobra 1946 je hotel priti župnik Arnulf Memmer do jasnosti glede teh govoric. Najel je grobarje in ti so kaj hitro odkrili v grobu 16 trupel, že precej razpadlih. Mrliški pregled je ugotovil med njimi 13 moških, delno v vojaških, delno v civilnih oblekah, in tri ženske žrtve, od katerih je bila ena še mladoletno dekle od 14 do 16 let. Vse žrtve so imele na hrbtu z žico zvezane roke.

Tisto noč v Otrovcu ni bilo slišati strelav. Partizanski šofer je v kamionu, ki je stal na cesti, ves čas pustil glasno teči motor, ki naj bi preglasil smrtno krike žrtev v bližini. Po vsej verjetnosti so partizani umorili vse žrtve s tem, da so jih obešali. Ljudje v okolici vedo povedati, da so si žrtve pred usmrčitvijo morale same izkopati skupen grob.

Župnik Memmer je preskrbel 8 krst in vanje so položili po 2 žrtvi. Krste so zakopali v skupni grob na pokopališču v Glinjah.

Vprašanje je, kdo in od kod so bile te partizanske žrtve. Po nekaterih znakih bi lahko sklepali, da je bilo med njimi vsaj nekaj gorenjskih domobrancev, ki so se umikali čez Karavanke in pri tem naleteli na partizansko zasedo. Mladoletno dekle je po vsej verjetnosti bežalo v družbi matere ali očeta, ali pa obeh in je tako vsa družina našla smrt. Tudi drugi dve ženski sta verjetno bežali skupaj s svojimi možmi ali zaročenci.

Pred dobrimi 10 leti je prišel v Glinje starejši mož, ki je pravil, da je iz Tržiča in da je zvedel, da leži njegov sin v skupnem grobu v Glinjah. Ko je stal ob grobu, je silno jokal, potem pa vzel iz žepa stekleničko blagoslovljene vode in grob poškopil.

Pozivamo vse rojake po svetu, ki jih pot zanese na Koroško, da obišejo ta grob v Glinjah pri Borovljah in položijo nanj šopek cvetja ali prižgejo svečo. To je verjetno edini grob naših ljudi, žrtev iz leta 1945,

ki se nahaja na svobodni zemlji in je vsem dostopen. Grob naj bo hkrati simbol za vse grobove po širni Sloveniji, katerih sorodniki ne smejo obiskovati, ali pa ne vedo zanje.

Kdor od vas, ki čitate te vrstice, bi kaj vedel ali vsaj domneval, kdo in od kod so bili ti umorjeni rojaki, naj to sporoči uredništvom naših listov po svetu.

Julija 1986.

Florijan Slak

Vetrinjska tragedija in njena stvarnost

Vetrinj! Ime, ki bo zapisano v zgodovini slovenskega naroda kot kraj izdaje slovenskega domobranstva in drugih protikomunističnih borcev in civilistov-beguncev. Vetrinj, kjer je naivnost in nesposobnost vodstva slovenskega protikomunističnega upora — ideološkega, političnega in vojaškega — dosegla svoj višek. Že 40 let je minilo, ko brskamo po vse-mogoči literaturi in iščemo odgovorov, ali bolje rečeno, odgovore na tisoče vprašanj, ki se druga za drugim vrstijo v naših možganih vsa ta desetletja — brez vsakega odziva. V mislih se vračamo v pred-vetrinjsko, vetrinjsko in po-vetrinjsko dobo; pa smo kot v začaranem krogu...

Vračamo se v mislih v Vetrinj in skušamo najti bistvo nesmisla, naivnosti, nerazumljivega obnašanja vodilnih v najbolj kritičnem času. Opravičujejo tisto, za kar ni opravičila. Kdor bi se samo skromno dotaknil tedanje stvarnosti, lahko pričakuje — če bi se kaj takega drznil zapisati —, da slovenska „družba“ ne bi dopustila, da bi to prinesel papir, ki je pod kontrolo ljudi, ki so igrali vlogo v slovenski revoluciji in po njej. Treba bo novih generacij, da bi odkrile skrivnosti. Toda kje naj najdejo dejstva, katera bi morala pripraviti ideološko-politična emigracija, če bi se zavedala svojega poslanstva; pravilno, če bi se njena elita zavedala svojega poslanstva pred Bogom, narodom in zgodovino.

Ob 40. obletnici se je zopet ponovil poizkus, da se zasuje zadnji grob Vetrinja. Tudi ta je propadel, kot so propadli vsi v preteklosti. Naravno. Zopet se je pisalo o Vetrinju in zopet se je „umivalo zamorce“. Do danes še nisem videl dosti kritičnega opisa Vetrinjske tragedije. Tragedije, ki bo končana šele tedaj, ko bo zemlja zakrila zadnjega med nami, ki smo bili tam.

V „Vestniku“, januar-februar-marec štev. 1, 1986 (stran 67) je napisal daljši članek g. Tone Šušteršič pod naslovom: „Prizori iz vetrinjske žaloigre.“

Na strani 67 v zadnjem odstavku piše:

„Zadnja 'parada' pred smrtjo.“

Vetrinje: „Ekserciranje slovenske narodne vojske. Vsakodnevne vaje — v glavnem v korakanju. Glavno poveljstvo pripravlja veliko 'parado' te nove kraljevske vojske. Razmnožuje se taboriščni vojaški list. Pri-

pravljeno je že besedilo prisege kralju Petru, Narodnemu odboru itd., ki pa se zaradi odpora nekaterih častnikov ni izvršila...“

K zgornjemu odstavku bi dodal samo nekaj pripomb.

Res smo „paradirali“ — lačni, da smo komaj stali na nogah (pratež naše čete je bil razbit po partizanskem topništvu pri Tržiču in z njim naša hrana); tega se prav dobro spominjam — po 40 letih. Česar g. Šušteršič ni zapisal, je to, da smo „paradirali“ ne samo pred našim vodstvom, temveč tudi pred angleškimi častniki, med katerimi je bilo VEČJE ŠTEVILO TITOVIH ČASTNIKOV V ANGLEŠKIH UNIFORMAH, kar bi naše vodstvo moralo vedeti, če so sploh imeli kakšno obveščevalno službo. Tako so Titovci imeli točen vpogled v vojsko, ki se je pripravljala za poslednji marš v množične grobove slovenskih gozdov.

Pripravljali so „prisego kralju Petru“, ki je priznaval Tita, kot sem zapisal (Tabor, št. 9, 1965):

„Mi za kralja, kralj za Tita,
ko zna bolje, Bog ga pita...!“

Kakšna prisega bi to morala biti? Ali nam bodo gospodje od Narodnega odbora, ali bolje rečeno, gospodje iz Narodnega odbora pojasnili, katera prisega je, ali b i bila pravno in etično upravičena? Ali domobranska (nas ni nihče vprašal, če hočemo priseči), ali kralju Petru in njegovi vladi, ki je bila TITOVA!?

Narodni odbor, politično, ideološko in vojaško vodstvo protikomunističnega tabora, je, ali bi moralo vedeti, da so bili slovenski zastopniki v kraljevski vladi v Londonu; npr. duhovnik dr. Alojzij Kuhar (brat vodilnega komunista v Sloveniji Lovreca Kuharja), ki je psoval domobrance preko londonskega radia z izdajalci; da je že dalj časa prej prišel iz Londona v komunistično vlado v Slovenijo klerikalni minister Snoj; da je bil pri Titu na otoku Visu pod angleškim varstvom dr. Izidor Cankar, ki je pred vojno pustil duhovniški stan, se oženil in še naprej bil zelo važen „klerikalni“ politik doma in v londonski kraljevi vladi; da je bil pok. dr. Miha Krek v Titovi diplomatski službi itd., itd. Torej so slovensko politiko — ne samo doma, tudi v tujini — v glavnem vodili ljudje iz KATOLIŠKEGA tabora in v tem svojstvu so, ali bi morali točno obveščati svojo stran ko in vodstvo v domovini, ki jih je poslalo na račun naroda v tujino, da tam čuvajo narodove interese, ne pa, da se borijo za svoje stolčke, za katere so očitno bili pripravljani hlapčevati vsem in vsakomur. In končno se najdejo ljudje iz istega tabora, ki še po 40 letih iščejo dlako v jajcu in tčobjo o — domobranski prisegi...

Na strani 69, 4. odstavek piše g. Tone Šušteršič: „Skoraj neverjetne trditve je napisal g. Florijan Slak v Taboru št. 11 (1965) iz svojih spominov glede postopanja z Ljotičem: 'LJOTIČA SO NAŠI TEMELJITO IN DIVJAŠKO PRETEPLI, ČES DA JE KOMUNIST IN DA LAŽE'...“ G. Tone Šušteršič se sklicuje na moje spomine, ki sem jih napisal pred 21. leti v Taboru št. 8, 9, 10, 11, 12 l. 1965. Ničesar in prav ničesar ne mišlim izpreminjati!

Da so naši Ljotiča temeljito in divjaško pretepli, ni samo „skoraj

neverjetno“, kot trdi g. T. Šušteršič, ampak je gola, žalostna resnica. To je bilo tedaj splošno znano; in če bi se g. Šušteršič resno zanimal, bi še danes, da ne rečem v dobi 21 let let, odkar je moje spomine objavil „Tabor“, z lahkoto ugotovil, da moja trditev odgovarja — RESNICI. Ne pričakujem, da se bo kdo postavil v mojo obrambo (so še žive priče, in teh ni malo), čeprav vedo povedati ne samo to, ampak še veliko več, a žal nočejo zapisati, kakor sem leta 1960, torej pred 26. leti zapisal v svojem članku za Vestnik pod naslovom: „V duhu časa“, katerega tedanji urednik Vestnika, pokojni Pavle Rant, ni hotel objaviti, pač pa ga je v glasilu „ocenil“, da je „polemičen“! G. uredniku Vestnika dovoljujem, da ga objavi sedaj. Po 26 letih verjetno ni več „polemičen“; še toliko manj po izidu knjige grofa Tolstoya THE MINISTER AND THE MASSACRES.

Iz članka citiram: „Vemo, da je pisati iz doživetja težko; zlasti še, če pomislimo, da je tiste naše inteligence, ki je resnično doživljala revolucijo na terenu, bore malo, in da zaradi gotovih razmer rajši molče, kot da bi postali tarča raznim gospodom, ki še vedno v svoji 'demokratski' miselnosti ne morejo trpeti nikogar, ki bi se drznil odkrito napisati svoje mnenje. Da je tako, smo žal doživeli celo v glasilu ZSPB.“

Česar ne morem razumeti, je to, da g. Šušteršič ni izrabil prilike, ko so vendar v Buenos Airesu živeli, ali še živijo, vodilni politiki, ideologi, vojaki; z drugo besedo — vse naše vodstvo v Vetrinju od Narodnega odbora, duhovnega vodstva, gen. Krennerja in njegovega štaba, pa vsi veliki grešniki in mežnarji iz doline št. Florijanske... Vsi ti in še mnogo manjši; da ne omenjam teh, ki smo bili samo „redovi“ in ki smo pozabili, odnosno nismo nikoli služili jugoslovansko vojsko, da bi razumeli važnost besed: „Komanda: mirno! — Mrdanja nema...“!

Ljotić se je namreč vrnil v Vetrinj, ko so bili še vsi domobranci tam! Tedaj je moj brat Vid hotel pobegniti iz taborišča, pa naju z bratom ni hotel zapustiti, ker sva bila mlajša in manj realista. (Bil je vrnjen s predzadnjim transportom na Področje-Jesenice in je šel med prvimi na morišče.) Poleg tega je naša propaganda prevpila Ljotičevo vrnitev. Kdo je bil odgovoren za to lažno propagando? Preprosti narod gotovo ne!

Da ne bi mogli ugotoviti, kam transporti gredo, ne odgovarja resnici! Kje je bila obveščevalna služba? Vsaka vojska in politika jo ima! Ali smo bili Slovenci res tako neverjetno nesposobni s svojo najvišjo kulturo, vero, demokracijo itd.? Ali v nahrbtniku slovenskega vojnega ministra v Vetrinju, polkovnika Mirka Bitenca ni bilo prostora za kaj drugega, kot za karakteristiko ljudi, ki niso bili slepi pripadniki stranke??? —

Pred nekaj leti je v St. Catharines, Ont., Canada, umrl Jože Gerden, ki je bil pred zadnjo vojno nekaj let zaposlen v rudniku zlata v Kirkland Lake, Ont., Canada. Pred vojno se je vrnil domov in kupil posestvo v Knežji vasi pri Dobrniču. Ob koncu vojne se je umaknil z domobranci. Mož je še vedno razumel angleško. Pri vetrinjskem taborišču si je ob pastirskem ognju kuhal čaj angleški vojak v vojaški posodi. Jože se mu je približal in v razgovoru vprašal vojaka: „Kam vozite te ljudi s transporti...“?

Vojak mu odgovori: „V JUGOSLAVIJO!“

Dal mu je vojaško porcijo; v njo nalil polovico čaja in pol žganja in Jože se je vrnil poročat svojim rojakom, kaj je rekel Anglež. „Za božjo voljo, Jože, molči! Ne govori neumnosti. Te bodo pretepli in zaprli, češ, da si komunist. Koga boš prepričal, da to nisi in da ti, kmet, razumeš angleško?“...

Jože je molčal; umaknil se je iz taborišča, delal pri kmetu zastonj in žalostno gledal za transporti, ker je vedel, da odhajajo v človeško klavnico...

„G. Hirschegger E. se milejše izraža in pravi, da je slišal, DA SO Z LJOTIČEM TRDO POSTOPALI,“ piše g. Tone šušteršič.

Ker gre tukaj za ljudi, ki živijo blizu 40 let v istem mestu, če sem prav informiran, ne bi bilo težko najti vso resnico —, če bi jo seveda povedali; če ni kje kakšna „strankarska disciplina“ molka. In če prav razumem, je isti g. podporočnik (pri domobrancih nismo imeli „čina“ podporočnika — op. pisca) Ernest Hirschegger pripeljal v taborišče pobeglega srbskega prostovoljca Vlado Ljotića, ki ga je prestregel na poti v Celovec, s strašno novico o predaji vojske jugoslovanskim partizanom...

Tukaj stvari ne razumem. G. Hirschegger pravi, „da je slišal, da so z Ljotićem trdo postopali“. To pa ni dovolj. Ali je bil g. Hirschegger navzoč pri „trdem postopanju z Ljotićem“? Če je bil, potem je njegova dolžnost pred narodom, pobitimi domobranci in pred zgodovino, da podrobno opiše z imeni ljudi, katerim je izročil Ljotića in kako so postopali z njim in kdo. Tu gre za dejstva, za zgodovinsko resnico! Molč o tem je žalitev naših pobitih soborcev!

Po 21. letih zopet ponavljam: Ako hočemo pisati objektivno o Vetrinju, potem se morajo potrkati na svoja prsa tudi nekateri tisti, ki bi danes radi igrali veliko vlogo in bi zopet radi — kot tedaj — solili pamet drugim.

Neizpodbitno dejstvo je, da je bil vsaj zadnji transport nepotreben; in če bi že šel, sem prepričan, da bi bilo njihovo število mnogo manjše, ako bi nekateri, če že niso ničesar vedeli, vsaj — molčali!

Kako je bilo v Vetrinju zadnja noč in naslednji dan 31. maja 1945, iz svojega opazovanja ne vem, ker me tam ni bilo več. Vsekakor pa je med nami dovolj ljudi, ki so tam bili, ko je vse vodstvo totalno odpovedalo. Ko so „vodilni“ zmerjali nas, ki smo pobegnili iz taborišča, s komunisti, izdajalci, dezertjerji itd., ker nismo hoteli narediti samomora z zadnjim transportom po zaslugi ljudi, ki jih zaman iščete na spominskih proslavah, z lahkoto pa jih najdete na velikih seznamih ljudi z neštetimi obiski Slovenije; pa ne Teharja, Kočevskega Roga itd., ljudi, ki j ih je za zgodovino „ovekovečil“ predvojni klerofašist Franček Saje v „Belogardizmu“, kateremu je za komunistično partijo prodal svoje ime.

Tisti pa, ki se ne bomo nikoli „objemali z morilcem svojega brata,“ pa če je to brat po krvi ali soborec, niti ne za ceno ideologije ali politike, ostanemo to, kar smo bili: SLOVENSKI DOMOBRANCI!!!

USTVARIMO NOVO VOJSKO

Govor predsednika Zedinjene Slovenije g. Lojzeta Rezlja
v Slovenskem domu v San Martinu, 29. 6. 1986

Tudi leta 1945 se je spomladi prebudila narava in ozeleneli so travniki in griči. Veličastne smreke v Kočevskem Rogu so svoji temnozeleni barvi dajale nežne svetlozelene poganjke in v pomladanskih vetrovih so korenine pokrivale cvet slovenske mladine. V tistih junijskih dneh, ko so milijoni ljudi dajali dobrodošlico svobodi, so ti mladi slovenski borci pričeli svoj križev pot v smrt, v večnost. Svet je njihove borbe in njihove žrtve prezrl in se ni zdrznil, ko so jih komunisti zverinsko pomorili in zmetali njihova izmučena telesa v kraške jame.

Po vojni se je svobodni tisk mnogo razpisoval o grozotah med vojno, o koncentracijskih taboriščih, o umorih, o procesih itd. Toda svoboden tisk je imel in ima še zavezane oči o onih groznih junijskih dneh 1945. leta, ki so bili tako tragični za slovenski narod. Danes po 41 letih ta isti svobodni tisk še vedno molči o mučeništvu in pokolu vseh teh mož in mladeničev, ki so branili slovenske domove, svojo domovino in Boga. Vkljub vsemu, resnica je vedno ista, pa čeprav bežijo od nje in je nočejo iz teh ali onih razlogov priznati.

Ta resnica, ki ne more prodreti v svet, pa nam kriči, da je meseca junija 1945. leta čez 12.000 mladih Slovencev žrtvovalo svoja življenja. Slovenski rodoljubi so padli za ideale, ki so temelj svobode, kulture in demokracije. Še več: padli so, ker so verovali v Zapad, toda ta je kupčeval z njihovimi življenji. Nekoč bo morala zgodovina pojasniti največjo tragedijo slovenskega naroda.

Toda čas teče brez prestanka; nanaša nove dogodke, ki so marsikdaj brezpomembni, pokriva tisto, kar je dragoceno in za zgodovino neprecenljive važnosti. Bridko je reči, da smo sami veseli, da nas novi dogodki zaposlujejo, da nam brišejo preteklost. Tonemo, da sami ne vemo, in z vsakim dnem smo dlje od tiste bolečine, ki je bila pred 41 leti tako živa in tako globoka.

Obletnica slovenske žalogre je v teh dneh, obletnica, ko je slovenska zemlja izgubila najlepše cvetove, ki so obetali bogat in zrel sad. Slovenski človek še dolgo ne bo mogel doumeti neskončno modrih sklepov Večnega Sodnika, ki odmerja življenje ljudem in narodom, in ki je dopustil, da je 12.000 slovenskih življenj bilo vrnjenih po rokah tistih, v katere smo upali, v roke tistim, ki so tedaj poznali samo reklo vseh tiranij: Samo mrtvi ne morejo škoditi!

Težko bo kdaj najti vse posamezne in vse množične grobove. Mnogo jih bo, ki bodo za vselej ostali sami. Po človeško gledano je to velika bridkost. Še večja bridkost pa bo, če tisti, ki smo ostali živi, ne bomo ohranili grobov teh zapuščenih v svojih srcih. Malo pomeni danes, če imamo žrtve in tihe mrtve junake samo na jeziku, če govorimo o njih samo te-

„daj, kadar hočemo doseči nekaj posebnega. Ti mrtvi Slovenci in Slovenke, starci in otroci, morajo v nas živeti vsak dan; ne na jeziku, ki ga porablamo za malo pomembne stvari; živeti morajo v nas tako kakor naši najdražji, ki jih ne moremo pozabiti. Ti mrtvi bi morali iz nas govoriti, misliti, delati! Kadar bomo to dosegli, tedaj bomo lahko rekli, da je slovenska emigracija trdna in močna, da je del žive in močne krvi, ki raste kljub mnogim težavam in daje veliko upanje za bodočnost.“

Vetrin s svojo veliko žalostjo je prelomnica v zgodovini slovenskega naroda, ob kateri se bodo nekoč zgodovinarji dolgo ustavljali. Prepustimo jim to nalogo! Mi vsi, ki smo zgodovino zadnja desetletja doživeli, ki nam je utisnila svoj pečat, pa se moramo zbrati, prešteti moči, pregledati položaj in začeti delati.

In kaj naj bo naše delo? Postavi moža na svojem mestu! Če ti je dan en dar, obrni ga prav! Če sta ti dana dva, obrni oba! In ne samo zase. Za vse, da se bo s tvojim darom in delom krepila vsa naša skupnost. Zgodovina ni grajena samo na velikih možeh. Veliki možje, ki so jih rodila stoletja, so bili samo tisti, ki so znali zbrati utripe in drobne napore vseh ljudi in jih prav usmeriti. Zgodovina je sestavljena iz majhnih in velikih, iz vseh nas.

Naj bo ta proslava za nas res tisto, kar bi morala biti! Spomin in duhovna obnova. Ko brez sovraštva v srcu obiskujemo grobove svojih, naj bodo že kjerkoli, vzemimo s tega duhovnega romanja lepo in svetlo misel, ki naj bo vodilna luč vsem nam. Žrtvovanje, četudi ne rodi sadov prvi dan, je tisti osnovni temelj, ki more narodu, kakor je slovenski, prinesiti sonce, ki smo ga potrebni. Veliko žrtev je treba, da vsak na svojem mestu, poleg svojega dela vrši še tisto, za kar je bil poklican. Če bo vsak storil, kar more, ne samo kar mora, če bo vsak vsaj enkrat na dan pomislil na naše žrtve, bo vsak zmogel, kar čas od njega pričakuje, in slovenska skupnost bo pomenila tisto, kar vsaka zrela skupnost mora biti: izraz narodove moči.

Kri, ki je pred 41 leti poplavila slovenska tla, je seme, ki oznanja vstajenje zmage in svobode. S ponosom žrtvovanega naroda bomo združili našo preteklost in korakali s trdnim korakom proti temu, kar je bil, je in bo vedno naš najvišji ideal: **Svoboda!**

Ko se klanjamo spomину mrtvih, tudi najmanjšemu in najmlajšemu izmed njih, pretočimo iz sprhnelih src mrtvih junakov vse, kar so ob zadnji uri želeli, in prelijemo te želje v svoja srca! Bodimo prepričani, če bomo iz teh želj živeli, delali in se trudili, bo sad vsega lep in zrel, vreden žrtev, ki so darovale na oltar svobode vse, kar so imele. Vse naše besede, še tako lepe in tople, so nič, če iz teh besedi ni dejanj. Slavimo mrtve s posne-manjem njih dobrih del, zakaj po teh delih žive in bodo živeli, dokler se slovenski zgodovini ne bo pisala zadnja stran.

Bratje in sestre Slovenci! Ustvarimo si novo vojsko! Ne s puško, ki preлива kri! Ne z mečem, ki seka nove rane! — Vojsko, veliko in močno, ki bo junaško in dosledno dvigala križ in duhovno postavljala nove teme-

lje za pravo bratsko svobodo, v prerojenje človeka v pravi božji ljubezni in iskrenem človečanstvu! To naše plemenito delo bo dalo pokojnim žrtvam mirno spanje in s tem bomo nadaljevali njihovo vzvišeno oporoko!

Slava jim!

GROF NIKOLAJ TOLSTOJ IN SLOVENCJI

Nepozabno srečanje, ki je globoko odjeknilo in bo končno povzročilo preobrat v miselnosti slovenskega človeka v presoji slovenskih zgodovinskih dogodkov med drugo svetovno vojno: slovenskemu narodu vsiljeno krvavo komunistično revolucijo, medvojno pobijanje narodno zavednih Slovencev, ob koncu vojne, ko so se drugi narodi veselili težko pričakovane svobode, pa še množičnega pokola slovenske narodne vojske in tisočev drugih nedolžnih žrtev.

Torek, 17. junija 1986, je važen datum v življenju slovenskega naroda, začetek nove slovenske zgodovinske prelomnice, me'nik, katerega ne bo mogel nobeden v presoji slovenske tragike prezreti in namerno obiti, kakor se to na žalost zdaj dogaja.

Že med zadnjo svetovno vojno, med krvavo komunistično revolucijo, katero je kominterna inscenirala in v izkoriščanju zmede, ki sta jo povzročila razpad kraljevine Jugoslavije in posledična trojna nacifašistična okupacija, vsilila slovenskemu narodu, so slovenski komunisti vse tiste Slovence, ki so bili proti komunizmu, enostavno označili za izdajalce, katere je treba odstraniti, pobiti!

Temu nesmiselnemu pobijanju vidnih slovenskih ljudi se je slovenski narod — tokrat ponovno v svoji tisočletni zgodovini — sam brez kakršnegakoli prigovarjanja od strani slovenskih voditeljev v težkih dneh uprl in v vaških stražah in kasneje v slovenskem domobranstvu z orožjem branil smrtno ogrožene slovenske narodne vrednote.

Prav zaradi tega neizpodbitnega dejstva: obramba in zaščita slovenskih narodnih svetinj, so bili slovenski domobranci edini in resnični borci, ki so se borili za svobodo slovenskega naroda, zato prava, v najtežjem obdobju obstoja slovenskega naroda porejena slovenska narodna vojska, ki bi lahko tudi končno vendarle združila slovensko narodno ozemlje: slovensko Koroško, Porabje, slovensko Goriško in Primorje.

Zgodilo pa se je, da je bila ta slovenska narodna vojska, branilka slovenskih narodnih svetinj, prevarana, vrnjena in predana v roke slovenskih komunističnih krvnikov, ki so jih nato neoborožene, brez kakrsnega koli sodnega postopka nečloveško mučili in s strelji kamor koli že napol žive metali, pehali v kraška brezna, rudniške jaške in strelske grabne v Kočevskem Rogu, Teharjih, Št. Vidu, Celju in drugih krajih Slovenije.

Da bi zabrisali vsako sled, so slovenski komunisti razstrelili ta že vnaprej skrbno, preračunano izbrana skupna morišča, zasuli z zemljo in pogozdili; grobove tisočev v Teharjih pa zalili z vodo, kjer je danes zastraženo z žico ograjeno umetno jezero.

Med temi več desettisoči žrtev so bili tudi naši najmlajši „izdajalci“, dojenčki, ki so jih „hrabri“ slovenski komunisti iztrgali iz materinih naročij, naložili na lojterski voz z ječmenovo slamo in osinjami kar pustili na močnem junijskem soncu, ob večeru pa postrelili.

Vse to so slovenski komunisti vsa povojna desetletja trmasto tajili. Vendar so med nami, na svobodi v svobodnem svetu, žive priče iz onih strašnih dni, ki so se ranjeni, napol živi čudežno izkopali in rešili iz Kovevske grobnice in Teharskih grobišč.

Te žive priče: **Milan Zajec**, **Franc Kozina**, **Franc Dejak** in še nekateri drugi zdaj glasno pričajo zasužnjenemu slovenskemu narodu in ostalemu svetu o nepopisnem grozodejstvu slovenskih komunistov.

Ta večer je dalje važen predvsem zato, ker smo na lastna ušesa, iz ust tujca, priznanega angleškega zgodovinskega strokovnjaka, grofa Nikolaja Tolstojja, slišali, da vse te številne žrtve niso bili „izdajalci“, pač pa junaki, zveste hčere in sinovi slovenskega naroda tako v življenju, ravnanju kot tudi v mučeniškem umiranju!

SLAVNOSTNA VEČERJA

Kraljičini napitnici je sledila večerja; s častnimi gosti vred nad dvesto ljudi.

Po večerji je sledil skrbno izbran program.

Predstavitev gostov

Ga. Marta Jamnik-Sousa pozdravlja goste:

Osrednja pozornost večera **grof Nikolaj Tolstoj**; dalje:

Peter Worthington, urednik Influence Magazina, in redni dopisnik revije Financial Post, njegova žena **Ivonne Crittenden**, knjižna urednica torontskega dnevnika Sun;

Sandy Miller, zastopnica kanadskega federalnega finančnega ministra, **Hon. Michaela Wilsona**;

David Sommerville, podpredsednik organizacije National Citizen Coalition;

Ron Vastokas, univerzitetni profesor antropologije na Trentski univerzi s sodelavko

Ivonne Dinard, s katero pripravlja dokumentarni film o grofu N. Tolstojju, ki bo vključeval nerešeno vprašanje o prisilni povojni repatriaciji;

Janus Raudkivi, zastopnik Estonskega narodnega odbora;

Bora Dragasovich, urednik časopisa Glas Kanadskih Srba;

Liza Shymko, zastopnica ABN (Antiboljševiška zveza narodov!) v Kanadi;

Bogdan Gogus, urednik ukrajinskega časopisa Ukrainian Echo; prečastiti duhovni očetje: **Janez Kopač**, župnik slovenske župnije Marije Brezmadežne v New Torontu, **pater Kalist dr. Langerholz** iz Chicaga in č. g. **Jože Plevnik**, profesor teologije na torontski univerzi;

Vladimir Mauko, urednik S. D., predsednik Kanadske tiskovne etnične federacije in Etnične organizacije za tisk v Ontario;

Ivan Palčič, glavni tajnik Tabora;

Otmar Mauser, podpredsednik Slovensko-kanadskega sveta in član S. N. O.;

Stane Pleško, predsednik Tabora v Kanadi

in dalje druga pozornost večera: žive priče Vetrinjske tragedije:

Milan Zajec, **Franc Kozina**, **Franc Dejak**,

ki so po srečnem naključju ušli iz Kočevskega Roga.

Iz Argentine sta s svojo navzočnostjo počastila to pomembno zborovanje slovenski pisatelj **dr. Stanko Kociper** in **Vencelj Dolenc**.

Po tem imenskem in nato splošnem pozdravu je ga. **Marta Jamnik-Sousa** nadaljevala:

We assembled tonight to honour the presence of Count Nicolai Tolstoy, author of his latest book: "The Minister and the Massacres" in which he masterfully documents and disproves the most intentionally distorted period of Slovenian history.

We, the second generation Canadians of Slovenian descent, are particularly gratified to see that Count Tolstoy in his excellent book vindicates our parents who for 40 long years have been so unjustly labeled as traitors, collaborators or even Fascist and Nazis.

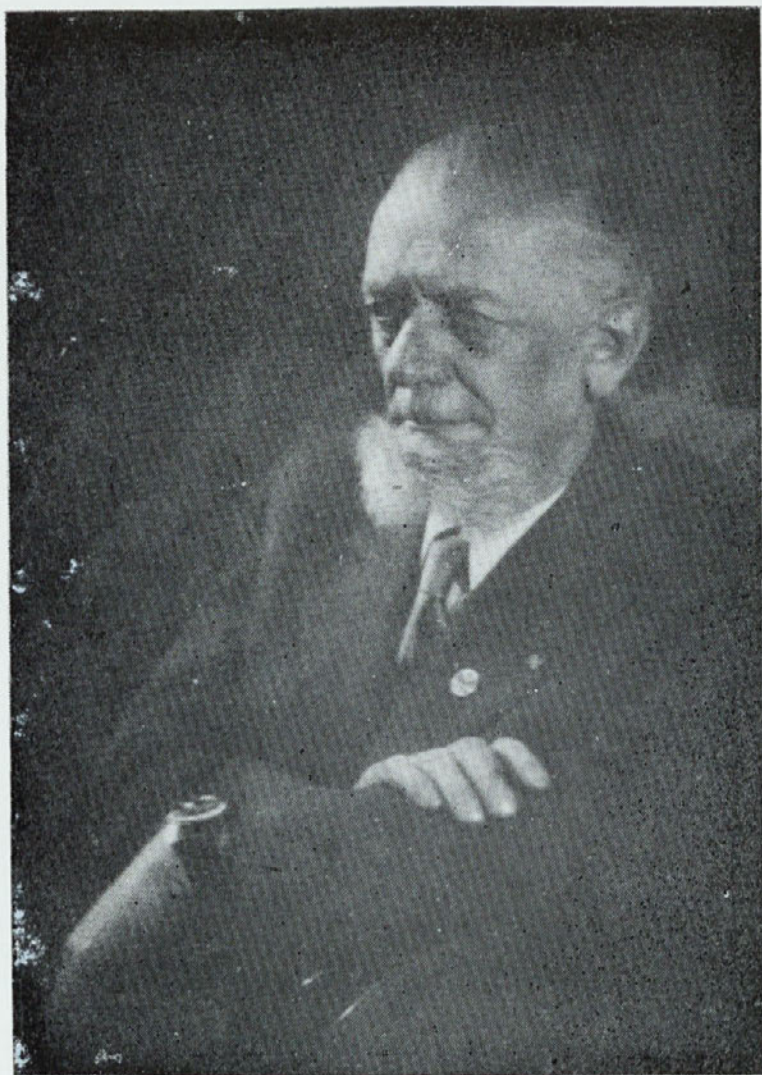
Author Tolstoy has proved for history beyond any doubt that anti-communist Slovenian were patriots, extremely loyal and sympathetic to the Anglo-American struggle against Fascism and Nazism, both of which threatened to eradicate the existence of the small Slovenian nation.

Our parents felt then and feel now that they had moral right and duty, supported by the Rules of International law to defend their lives and that of their families and homes. They decided to guard their homes against the brutality of the international Stalinist's communism that was trying by every means to expand its conquered territory over Slovenia and beyond and in so doing to exterminate all ideological adversaries.

To quote from the book of Count Tolstoy, the Chief Medical Officer of the Slovenski Domobranci, **dr. Meršol** reporting to Field Marshal Alexander, said:

"Our Domobranci never fought against the Allies," he concluded: "On the contrary, they saved your pilots and helped the Allied cause whenever they could. They fought only against the Communists, who, in Slovenia and other regions of Yugoslavia, were nothing more than bandits and murders."

Slovenski Domobranci also helped Jewish refugees who, trying to escape to Italy and Spain through Domobranci held territories of Slo-

Phonix

venia by supplying them with falsified Identity cards, which enabled them to travel across the country to Trieste in relative safety. We have tonight in this hall members of Domobranci, who were active in this operation with the consent of their superiors.

Dragi Slovenci!

Današnji večer je važen mejnik v zgodovini slovenskega naroda. S pomočjo grofa Nikolaja Tolstoja nam je uspelo po štiridesetih letih namernega komunističnega blatenja in trdovratnega prikrivanja strašnega pokola najboljših slovenskih sinov in hčera, ki so s prepričanjem branili slovenske narodne vrednote in končno podlo izdani umirali zanje v Kočevskem Rogu, Teharjah in drugih krajih Slovenije, zavreti načrtno povodenj komunistične laži in potvarjanja slovenske zgodovine.

S Tolstojevo knjigo je postavljen temelj za spomenik: spomenik prepričanja v naših srcih in s tem priprava za končno zadoščevanje vsem številnim žrtvam krvave komunistične revolucije.

Tonight marks a turning point in the history of the small nation called Slovenia, by remembering and honoring those whose martyrdom has so long been denied. None of this would had been possible without the relentless effort of Count Nikolai Tolstoy. Thank You!

Tem uvodnim besedam voditeljice večera je g. Stane Pleško predstavil gostom grofa Nikolaja Tolstoja:

Spoštovani gostje, častiti duhovniki, gospe in gospodje:

V imenu veteranskih organizacij Slovenskih domobrancev pozdravljam vse, ki ste prišli na ta večer s pisateljem grofom Nikolajem Tolstojem.

O pisatelju grofu Tolstoju sem prvič zvedel malo pred letom 1980, ko sem bral njegovo knjigo „Žrtve Jalte“, ki je zgodovinski prikaz prisilnega vračanja sovjetskih državljanov v Sovjetsko zvezo po koncu druge svetovne vojne. To prisilno vračanje je bilo dobro poznano prizadetim emigrantskim skupinam, v zapadnih demokratičnih deželah pa je bilo „neznano“ ali pa vzeto kot nekaj neverjetnega. Glavna zasluga knjige „Žrtve Jalte“ je v tem, da je angleško govoreči svet opozorila na strašno usodo sovjetskih državljanov, ki so med vojno bežali izpod komunistične oblasti, in prvih emigrantov, ki so se umaknili že za časa civilne vojne (revolucije). Ob koncu vojne so bili ti begunci v velikem številu zbrani v predelih zapadne Evrope, katere so osvobodile zmagovite britanske in ameriške armade. Več kot polovica teh prisilno vrnjenih od Angležev in Amerikancev je bila pobita takoj ob predaji, drugi pa so bili poslani v kazenska delavska taborišča (največ po Sibiriji), od koder so se le redki vrnili.

Kot večina od vas ve, smo tudi Slovenci ob koncu vojne doživeli isto usodo. Podobno je zelo malo ne-Slovencev vedelo ali verjelo, da se je kaj takega sploh zgodilo. Vsa leta po vojni je bila Jugoslavija zelo redko šteta med komunistične države in Tito je veljal za boljšega, bolj človečanske vrste komunista. Toda berite samo sedmo poglavje te nove knjige, pa boste prepričani, da so Tito in njegovi rablji po krutosti presegali samega Stalina. Prav zato smo bili zelo veseli, ko smo pred nekaj leti zve-

deli, da grof Tolstoj nadaljuje s svojim raziskovalnim delom o prisilnem vračanju in se posebno zanima za narode, ki so bežali na britansko zasedbeno področje Avstrije, med katerimi smo bili tudi Slovenci. Vse to delo je zbral v svoji najnovejši knjigi „Minister in množični umori“.

Nikolaj Tolstoj je bil rojen v Angliji petnajst let po očetovem begu iz Rusije. Študiral je na Wellington College, na Kraljevi vojaški akademiji in na Trinity College. Diplomiral je iz moderne zgodovine in postal dopisni član Royal Society of Literature in častni član St. Anthony's College v Oxfordu.

Po družinskem rodovniku je Tolstoj dedič Tolstojevega in Miroslavskega rodu, živi pa blizu Oxforda v Angliji s svojo ženo Georgino in otroci: Alexandra, Anastasia, Dimitrij in Xenia.

Njegove prejšnje publikacije so: Victims of Yalta, The Half-mad Lord, Stalin's secret war, The Quest for Merlin in the Tolstoys. Victims of Yalta je bila ocenjena kot knjiga, na katero bi bil Lev Tolstoj ponosen; povzročila pa je postavitev javnega spomenika tem žrtvam v središču Londona.

Tolstojeva najnovejša knjiga, ki je izšla aprila 1986 z naslovom „Minister in množični umori“, govori o prisilnem vračanju Kozakov, Hrvatov, Slovencev, Srbov in drugih Titovim partizanom iz Avstrije v letu 1945.

Štejem si v čast in dolžnost, da vam predstavim grofa Nikalaja Tolstoja.

K zvočniku je med ploskanjem pristopil grof Nikolaj Tolstoj in se zahvalil za prijazen sprejem, nato pa podal ozadje svoje zadnje knjige, podčrtal prepričanje, da bodo ideje, za katere je bilo žrtvovanih toliko življenj, končno zmagale. Na stavljena vprašanja je grof N. Tolstoj šel v globino in še temeljiteje obrazložil pomen svoje knjige in ideje, ki so ga navdajale pri pisanju tega monumentalnega dela.

Ob pogledu po dvorani je videl veliko mladine slovenskega rodu in poudaril misel: „Tudi če mi ne dočakamo rešitve izpod komunistične tiranije, bodo moji in vaši otroci opozarjali na vnebovpijoče krivice. Verujem pa, da bodo ideje osebne in narodne svobode ter človekovega dostojanstva zmagale!“

Pozdrav novega torontskega nadškofa, njegove Ekscelence, dr. Alojzija Ambrožiča:

Dragi prijatelji!

Ko sem prišel leta 1948 v Kanado in sem poskušal v slabi angleščini razložiti mojim sošolcem, kaj se je zgodilo v Vetrinju in Peggezu pozno v maju in zgodaj v juniju 1945. leta, so mi študentje mirno odgovorili, da Angleži niso zmožni kaj takega narediti. Pozneje, ko je Field Marshal Alexander postal Govenner (namestnik kralja) v Kanadi, sem večkrat nameraval obiskati Govennerja, da bi ga povprašal o izročitvi slovenskih Domobrancev Titu in Kozakov Stalinu. Na žalost tega (nikoli) nisem storil.

Vem, da govorim v imenu mnogih, ko izražam svojo globoko zahvalo grofu Nikolaju Tolstoju, da je napisal najnovejšo knjigo „The Minister and the Massacres“. Njegova knjiga „Victims of Yalta“, ki je izšla pred nekaj leti, je bila zelo dragocen doprinos k našemu razumevanju zgodovine v tem, da je povečal našo zavest, kaj vse so ljudje zmožni prizadeti drugim v imenu ideologije progressa, ali celo v imenu pravice, ali enostavno samo iz sebičnosti. Njegova zadnja knjiga pa govori o smrti naših lastnih prijateljev in sosedov, o naših lastnih solzah in trpljenju in o strašnem grozodejstvu. Želim se mu zahvaliti za njegovo skrbno znanstveno raziskovanje, za njegovo vztrajnost in predvsem za njegovo predanost rešnici.

V zahvalo grofu N. Tolstoju je povzel besedo g. Otmar Mauser:

Count Tolstoy, distinguished guests, ladies and gentlemen:

Tonight, we have come together as friend; friends who think like, feel alike, and are determined to reveal the truth about an event that took place in May and June 1945: The forcible repatriation of thousands of Cossacks, other East-Europeans and Yugoslav refugees from the British occupied territory of Austria. Among them were some 12.000 Slovenians who were returned to their native soil and to their deaths at the hands of the Yugoslav communists. These events have remained unrecorded in the annals of human history because political expediency demanded that it be so. Its revelation would have been too damaging to the victors who fought for liberty, democracy, and freedom.

For the past forty-one years, we have been a voice in the wilderness. Little attention has been paid to the plight of Slovenians. Being small in numbers, and limited in political influence, always occupying the back stage in Yugoslav, European, and World affairs, we are an almost forgotten people. Yet, our small nation suffered tremendous losses during and after the Second World war.

Now, through your efforts, count Tolstoy, and in your book, "The Minister and the Massacres", the tragedy that befell our small nation is explicitly revealed. You gave that tragic episode a new dimension in both British and Slovenian history. You direct the reader to have a good look at man's inhumanity to man in the so-called enlightened 20th century, a century that will be viewed by future generations as one of the bloodiest in human history.

For those of us in exile, human dignity, liberty, and the freedom of man attained a new meaning. Together with the people of the enslaved East-European nations, Slovenians are determined to pursue truth, liberty and democracy until freedom is restored where today international communism prevails.

Dragi grof Tolstoj!

Nocoj ste nas počastili s svojim obiskom, da se srečate tudi s tistim majhnim delom slovanstva, ki se imenujemo Slovenci. Hvaležni smo

vam, da ste se tako dobrohotno odzvali našemu vabilu, posebno pa smo vam hvaležni za vaše lepe in vzpodbudne besede in zlasti še, da ste v svoji knjigi „The Minister and the Massacres“ posvetili našim vrnjenim domobrancem toliko pozornosti in jih tako vključili v univerzalno zgodovino, katere nihče več ne bo mogel zanikati.

Zato se vam ob tej priliki za vaše neumorno delo, ki ste ga opravili v prid resnice in svobode zaslužjenih vzhodnoevropskih narodov — med temi tudi slovenskega — iskreno zahvaljujemo.

Dear count Tolstoy, on behalf of all of us here tonight, and especially on behalf of those whose voices were silenced in the massacres of May and June of 1945 in Kočevski Rog and other places of mass executions in Slovenia, we thank you for accepting our invitation to be with us tonight. We thank for your love of truth, for your courage and for your relentless work in writing the story of those individuals who paid with their lives in order to satisfy the ambitions of a few insensible men.

For this you have earned the eternal gratitude of all the enslaved peoples of Eastern Europe, and especially of all those Slovenians who love liberty, freedom and democracy.

May God bless you and be with you always! Thank you!"

Na koncu je grof Nikolaj Tolstoj podpisoval knjige in se prijateljsko pogovarjal.

Lep, pomemben večer, ki bo vsem ostal v nepozabnem spominu.

Udeleženec

(Slovenska država, Toronto, Ontario, julij 1986)

S. P.

Večer s pisateljem Nikolajem Tolstojem

Komaj smo se vrnili s spominske proslave v Genevi pri Clevelandu, je nas, torontske Slovence čakala druga, zelo važna prireditve: večer z Nikolajem Tolstojem. Čeprav je bil torek zvečer, 17. junija, smo brez vsakih težav prodali toliko vstopnic, kolikor je bilo prostora v banketni dvorani restavracije Lipa (nekaž nad 200). Res škoda, da za to priliko nismo mogli dobiti nobene od naših cerkvenih dvoran, saj je bilo, po zanimanju sodeč, takoj jasno, da bi lahko napolnili eno ali drugo. V dvorani župnije Brezmadežne so pripravljali vsakoletno karavano etničnih skupin, zato je stvar opravičena, toda pri fari Marije Pomagaj so nagajale druge „muhe“, kakor je bilo zapisano v zadnji Slovenski državi. O tem bo treba kaj napisati pozneje.

Sestanek s Tolstojem se nam je zdel za slovensko politično emigracijo eden najvažnejših dogodkov. Zato smo se zbrali in ta večer pripra-

vili vsi, mladi in stari, ki smo se zavedali, kaj to pomeni za Slovence v svetu in za zgodovino sploh. Nekako slovesno so prihajali ljudje; kot da gremo na našo končno zmago.

Gotovo je bil sestanek krona vsega našega vztrajnega političnega dela, česar so se zavedali tudi naši idejni nasprotniki; zato so poslali med nas tudi nekaj opazovalcev, katere pa smo opazili v temi pod okni.

Med nami je bilo zelo veliko mladih, ki so hoteli iz ust angleško govorečega zgodovinarja slišati, kaj smo Slovenci doživeli ob koncu vojne. Prepričan sem, da nihče ni bil razočaran; mi starejši pa smo s tem dobili prvo zadoščenje, edino po štirih desetletjih molka. Če kaj, so oči mladine govorile, da se je začela nova doba, čas, ko se je laž morala umakniti resnici, ki je grozna in neverjetna, od zapadnih demokracij potiskana v kot in skrivana vsa ta dolga leta.

Grof Tolstoj je prišel na turnejo po Kanadi predvsem zato, da predstavi svojo najnovejšo knjigo: *The Minister and the Massacres* (Minister

Pri glavni mizi za „Večer z Nikolajem Tolstojem“ so med drugimi sedeli tudi naslednji: Na sliki od leve na desno: g. Stane Pleško, predsednik domobranske organizacije „Tabor“; M. C. ga. Marta Jamnik-Sousa; grof Nikolaj Tolstoj; g. Ivan Palčič, generalni tajnik Tabora; g. Peter Worthington, urednik „Influence“ revije in stalni dopisnik „Financial Post“; g. Vladimír Mauko, urednik S. D. in predsednik Ethnic Press Association of Ontario in predsednik Canada Ethnic Press Federation ter g. Otmar Maurer, član S. N. O. in podpredsednik Slovensko-kanadskega sveta.

in množični umori). Nam Slovencem je dal veliko več kot to; oživil je našo voljo do dela in upanje, da bo nazadnje vendarle zmagala resnica in bo komunistična revolucija na Slovenskem svetu prikazana kot genocid, kar je v resnici bila, nikakor pa ni bila boj za svobodo. Tolstoj je prvi, ki se je za nas zavzel in svetu prikazal našo veliko tragedijo, obenem pa krivico, katero nam svet dela vse do danes.

Naravnost vzvišen je pisateljev nagib za pisanje te kritične zgodovinske knjige. Nekako takole se je v debati dotaknil tudi tega: Ko je raziskoval usodo vrnjenih Kozakov in Belorusov, je pogosto naletel na ime Slovenci. Začel se je za nas zanimati in je zvedel, da smo majhen, a visoko kulturnen, pošten in priden narod, veliko mirnejši kot naši slovanški bratrance, zato pa toliko bolj trdoživi. V velikem svetu smo malo poznani in zato nepomembni; to pa največ zato, ker smo majhni po številu. Že v tem je videl veliko, veliko krivico. Naša številčna majhnost ga ni motila, ampak še podžgala v raziskovanju, ker je v svoji moralni poštenosti hotel razkrinkati zločin, ki so ga nad našim narodom zakrivali zapadni zavezniki, potem pa ga hoteli skriti pred zgodovino. Da so se tega zločina zavedali, kaj jasno kaže dejstvo, da o tem prisilnem vračanju, ko so poleg tega tudi vedeli, da so nad tri milijone ljudi poslali v gotovo smrt, ni skoro nobenih uradnih poročil in kar jih je bilo, so bili v zadnjem desetletju iz vladnih arhivov ukradeni in uničeni, posebno kar zadeva vračanje v Jugoslavijo. Toda led je prebit in zdaj prihajajo še živče priče ter opisujejo zamolčano zgodovino, katero so proti svoji volji pisali tudi sami.

Prepričan sem, da se ta val sramu in ogorčenja ne bo polegel, dokler ne bo pojasnjeno vse, kar se je ob koncu vojne zgodilo v imenu miru in demokracije med Sovjeti in Titom na eni strani ter zapadnimi zaveznicami na drugi. Zmagovalci so kakor vedno tudi tedaj pisali zgodovino in ji na mednarodnem sodišču v Nürnbergu dali svoj pečat. Sodili so poraženi strani, pri tem pa sami zagrešili zločin proti človeštvu; še veliko strašnejši kot je bil Hitlerjev, saj so nacistične armade pobijale v vojni, zmagovalci pa so po vojni poslali v smrt milijone nedolžnih ljudi. Pomagali so pri zločinu, proti kateremu so šli v 2. svetovno vojno, in tako še povečali zmedo, ki je bila posledica nepravičnega miru po 1. vojni. Ta krivica je tolika, da vojna v praksi ni bila nikoli končana, ali pa se je s koncem druge že začela 3. svetovna vojna, ki bo trajala, dokler pravici ne bo zadoščeno.

Ali ni zločin, po končani vojni v gotovo smrt poslati milijone ljudi, obenem pa jih zaznamovati z zločinci, ko v resnici vendar niso storili drugega, kot da so morali braniti svoja gola življenja tudi zato, ker so bili prevarani in izdani vse od Münchenske konference, padca Češke, razkosanja Poljske, beograjskega puča, Jalte, Potsdama, Teherana — pa vse do danes? Tudi to so zločini, vnebovpijoči zločini; so prodajanje nedolžnih ljudi v suženjstvo in smrt!

Zločin je zločin, pa naj ga stori kdorkoli! Dokler ne bo sojeno vsem,

tako dolgo ne bo pravega miru, pa naj politiki še toliko govore o njem. Dokler pri svojem delu ne bodo priznali Boga in se ravnali po njegovih zapovedih, tako dolgo bo vse le grmadenje krivice na krivico in prav nič čudnega ne bo, če bo nekega dne ta božja šiba komunizma padla tudi na zdaj še svobodne zapadne narode in poravnala krivico, katero so v borbi za oblast in svoje koristi storili slovanskim narodom.

Zaenkrat je še težko predvidevati posledice, ki jih bo Tolstojeva knjiga povzročila v svetovni javnosti, jasno pa je že nekaj mesecev po izidu, da bo zgodovini pokazala novo pot. Za nas Slovence je pisatelj gotovo naredil več, kot bi mogli mi vsi skupaj sami napraviti. Skozi vso knjigo se prepleta slovenske ime, kar bo gotovo pripomoglo, da nas bo svet spoznal in — upajmo — tudi priznal našo veliko žrtev in voljo do življenja.

Mi smo Tolstoju samo posredovali svoja doživetja in spoznanja, on pa jih je na podlagi drugih prič in pičlih uradnih dokumentov povezal v celoto. Na podlagi teh je ovrgel uradno stališče jugoslovanske vlade (Partije), ki ima vse politične emigrante za narodne izdajalce in mnoge med nami tudi za vojne zločince. Pred svetovno javnostjo je potrdil, da so resnični zločinci bili partizani. Vaške straže in pozneje domobranci so samo reševali narod pred temi zločinci.

Ta slika bo še veliko bolj popolna, ko bo komunistična revolucija pri nas opisana od vseh začetkov, z vsem nečloveškim mučenjem, z zvezami partije z okupatorji proti lastnemu narodu in proti zaveznikom, s sprotnim odpuščanjem zločinov italijanskemu okupatorju v zameno za razorožene vaške straže, ob koncu vojne pa za domobrance; kar vse bo pojasnilo, zakaj se je mali slovenski narod moral po svoji vesti zateči k mednarodnim določbam in sam braniti svoje golo življenje, ko mu okupator te osnovne človekove pravice ni mogel ali ni hotel zajamčiti. Tudi do tega bo prišlo; ne morda že jutri ali čez leto dni, a vse bo tako gotovo odkrito, kakor gotovo ni mogoče oživeti žrtev, ki so padle po krivdi laži v službi osebnih koristi velesil.

Ob branju knjige Minister in masovni umori se me spet polašča prepričanje, da bo treba tudi v naše lastne vrste še pogledati. Tudi tu je še marsikaj skrito v temi; v nas je še teža, katero vsi čutimo, in ta ne bo prešla, dokler ne bo jasnih in odkritih odgovorov, čeravno s stisnjenimi zobmi.

Pisatelj Tolstoj na strani 298 piše, da se je 31. maja za 1. junij že pripravljaj transport za slovenske civiliste. Selby-Bigge, višji predstavnik Rdečega križa, je generalu Keightley-u izrazil svoje ogorčenje zaradi prisilnega vračanja. Gen. Keightley mu je v svoji angleški oholosti zagrozil, da bo odslovljen, če se ne pokori ukazom. Selby-Bigge mu je odgovoril, da on sicer ni pod njegovo (Keightleyevo) komando, a bo vseeno šel, a postopek vračanja bo pojasnil svojim ljudem (mislil je AFHQ, Zavezniško vrhovno vojaško poveljstvo). General Keightley se je tega odgovora

ustrašil in je brez nadaljnjega transport ustavil. Tako so bili slovenski civilni begunci rešeni vrnitve in gotove smrti.

To kaže, kako malo poguma je bilo treba za ustavitev vračanja, ki je bilo proti mednarodnemu pravu in celo proti jaltski pogodbi, ki se je nanašala samo na sovjetske državljane.

Za domobrance in četnike Tolstoj skozi vso knjigo ponavlja, da pod nobenim pogojem ne bi smeli biti vrnjeni. Ali na podlagi tega niso mogli tudi slovenski predstavniki kaj storiti; saj je bilo že po prvem transportu iz izpovedi rešencev zadosti jasno, kam gredo ti nesrečni ljudje? Namesto da bi tem ljudem verjeli, so z njimi le surovo ravnali in jih celo zaprli: „Vse je bilo v redu, transporti so odhajali v Italijo!“ Tako je bilo do zadnjega, ko so bili domobranci že skoraj vsi v komunističnih rokah in mnogi že pobiti. Tedaj pa se je Krener preoblekel in se skril; zato ga ima Tolstoj po vsej pravici za človeka, ki je reševal samo svojo lastno kožo.

Sicer pa Krener ni edina sporna oseba v slovenski problematiki. Prav tako smo bili izdani ob laškem razpadu, ko polkovnik Peterlin ni hotel na teren. Tedaj se je odločalo: ker je odpovedal poveljnik, je prišlo do zmede v vodstvu, ki je pripomoglo k padcu Turjaka, in ta je pomagal k partizanski zmagi nad četniki in vaškimi stražami, kar vse je dalo novega poleta komunistični laži, ki je Angleže nagnila na Titovo stran. V enem kot drugem primeru gre za usodne korake, ki zadevajo narodno celoto.

Ali tedaj res nihče ni ničesar hudega slutil, da ni nič vedel, ni imel nobene korajže in čuta odgovornosti za narod? Čudno, da so pri vsem tem poniglavstvu vodilni bili tako modri, da so skoro vsi odnesli cele glave! To zelo, zelo diši po veliki krivdi! Tu ne prideta v poštev samo Krener in Peterlin; tu gre za ljudi, ki dani politični stvarnosti niso bili kos, sokrivi pa so tega tisti, ki so take mečkače postavljali na življenjsko važna mesta; najbrž zato, ker sta bila kimavca, kajti takim je lahko zapovedovati.

Vsekakor — tudi slovensko nebo se jasni, prihaja obračun, ki mora biti pravičen in popoln. Po časopisih, tako naših kot angleških, je vedno več dopisov, ki pod raznimi naslovi pišejo o zločinski kupčiji, ki je v našem slovenskem primeru domobrance žrtvovala za izgubo Koroške, milijone Rusov pa pognala v smrt za ceno miru in prijateljstva med zavzniki, ali osebno gledano, „da se Stalin ni razjezil.“

V Angliji je Tolstojevega knjiga dvignila veliko prahu in nedvomno tudi sramu. Kakšna je bila reakcija v Sloveniji, zaenkrat še ni poročil. Verjetno bo sprožila nov val obtožb proti vsem, ki so ušli zločinski roki partije takoj po vojni in tistim, ki še zdaj ne damo miru.

S slavnostnega večera smo poslali Spomenico kanadski in slovenski vladi, kopijo pa tudi na SIM (Slovenska izseljenska matica). Verjetno bo povsod naletela na gluha ušesa. Dodati bi morali še zahtevo, naj kanadska vlada politično pregleda vse tiste, ki so takrat sodelovali pri moriji v Kočevju in Teharjih. (Zdaj pa se sliši, da nekateri žive tu med nami.)

Prišel je čas, ko smo lahko ponosni na svoje domobranstvo. Kot svobodni ljudje zahtevamo svoje pravice, da živimo prosti vsakega napadanja lažnjive propagande simovcev in drugih sopotnikov rdečega režima. Zahtevamo tudi kazen za vse, ki so pri tem velikem zločinu nad našim narodom kakorkoli sodelovali.

Kaj pravi knjiga: „THE MINISTER AND THE MASSACRES“

(By Nikolai Tolstoy)

Te dni je v Angliji izšla knjiga pod gornjim naslovom. To je najbolj zgodovinsko raziskana in dokazana kruta usoda Slovenskih domobrancev. 12 let neumornega raziskovanja, dokumentiranega z dokazi in izjavami o kršitvi angleškega in mednarodnega prava z izročitvijo vseh protikomunističnih borcev in nasprotnikov Titovim komunistom spomladi 1945 in njihovega krvoločnega in tragičnega konca po izročitvi. Svetovno znani pisatelj grof Nikolaj Tolstoy opisuje strašno trpljenje in krivice, ki so jih doživeli poleg drugih narodnosti tudi demokratsko čuteči Slovenci od strani jugoslovanskih in slovenskih komunistov in par skrivnostnih angleških vojaških in političnih voditeljev.

Knjiga, pisana v angleščini, ali njen prevod, bi morala priti v vsako slovensko hišo v zdomstvu, zamejstvu in v domovini, da bodo bodoči slovenski rodovi lahko nepristransko in pravično presojali dogodke med vojno in takoj po vojni, ter tako lahko sami spoznali, kdo so bili resnični izdajalci slovenskega naroda, in kdo resnični branilci zapadne demokracije.

Navajamo v naglici nekaj izvlečkov iz te knjige.

V oklepanju navajamo stran knjige. Kdo je odgovoren za citat, bodo morali bralci ugotoviti sami, ko bodo brali knjigo.

(417) Domobranci so bili v glavnem skromni kmetje (peasants), ki so bili v bistvu proti-nemški in pro-zavezniški.

(402) Partizani so polagali manj važnosti borbi proti Nemcem, kakor pripravam za politično borbo na koncu vojne.

(403) Stane Semič-Daki piše v svojih spominih 1972. leta, da je bilo njegovi diviziji sredi 1944. leta ukazano prenehati z borbo proti Nemcem, češ da mora divizija počivati, ker se lahko zgodi, da bo morala skozi Gorski Kotar do morja, če bi se slučajno Anglo-Amerikanci hoteli izkrcati na jugoslovanski obali, čemur je Tito nasprotoval.

(150-151) Uradno vojaško poveljstvo v Italiji in ameriški svetovalec Aleksander Kirk ni nikoli pristalo na prisilno vračanje katerihkoli Jugoslovancev (Domobrancev, Četnikov, Ustašev, Hrvatov, Slovencev) in raznih disidentov v civilu, vključno žensk in otrok.

(409) Partizanski general Kosta Nadj je pornografskem tedniku

Reporter (januar, 6-13, 1985) izjavil, da je padlo v njegove roke 150.000 nasprotnikov režima, katere smo, naravno, na koncu vse likvidirali.

(132) 17. maja je Vrhovni poveljnik Marshal Alexander ukazal ustaviti vsako prisilno repatriacijo Jugoslovanov.

(420) 6. marca 1944 je general Donovan (OSS) poročal, da so bile partizanske enote pod kontrolo „političnih komisarjev“, za katere je dejal, da „so bili izvežbani v Rusiji“.

(385) Resnične oblasti v Jugoslaviji ni imel Tito, ampak ruski general — major Kiselev, ki je bil pri sovjetski vojaški komisiji, katerega mnenje je mnogokrat prevladalo nad Titovim tudi v najmanjših notranjih zadevah.

(387) Metode krvoprelitja v Kočevju so bile identične z onimi, ki so jih uporabili Sovjeti v Katynu leta 1940, ko so likvidirali poljske oficirje.

(198) Eksekutorji najprej v bližini št. Vida, nato pa v Kočevju so bili izbrani iz Enajste Dalmatinske brigade. Bilo jih je 60-70 in so bili pod poveljstvom kapetana Nikola Maršića. V osmih dneh so ti krvoločneži pobili kakih 40.000 Slovencev, Hrvatov in Srbov. Po osmem dnevu so jim oblasti pripravile dobro hrano, ples in ženske, da jih počastijo in da se zabavajo. Naslednji dan so zapustili Kočevje in šli na Bled v luksuzen hotel za 12 dni „na dopust“. Tam so jih zabavali amaterski igralci, ki jim jih je poskrbela glavna komanda njihove 26. Dalmatinske divizije. Od Tita so dobili 2-3 odlikovanja skupno z zlatimi urami in fotografskimi aparati. Mnogi so baje pozneje dobili „partizansko bolezen“ t. j. živčni zlom.

(302) Dne 4. junija obišče slovensko taborišče v Vetrinju Field Marshal Alexander (to je edino taborišče, ki ga je obiskal!) in govori z dr. Meršolom, zastopnikom beguncev. Dr. Meršol mu je povedal sledeče: „Naši domobranci se niso nikoli bojevali proti zaveznikom. Nasprotno, oni so reševali vaše pilote in pomagali Zaveznikom kadarkoli so mogli. Borili so se samo proti komunistom, ki so bili v Sloveniji in drugih pokrajinah Jugoslavije čisto navadni banditi in morilci.“ Alexander je pogledal po taborišču. Vse okoli njega, stlačene v začasna zaklonišča, so bile množice kmečkih žen in otrok, njihove oči nepremično uprte v človeka, ki je edini imel oblast in moč nad njihovim življenjem in smrtjo. „Kaj so po poklicu ti ljudje?“ je vprašal Marshal. „Večinoma kmetje, ki so zapustili svoje domove in svojo zemljo iz strahu, da jih bodo komunisti pobili. Želim se zahvaliti vam in drugim britanskim oblastem za pomoč, ki ste nam jo dajali v preteklosti. Prosimo, da nam naklonite pravico azila in nadaljnjo pomoč in zaščito. Prosimo vas, pustite nas ostati v Vetrinju. Ne pošljite nas nazaj v Jugoslavijo! To bi pomenilo mučenje in gotovo smrt za vse.“

Presenečen nad dr. Meršolovim poročanjem o strašni usodi Domobrancev, je Field Marshal odgovoril: „Ker razumete angleščino, vam bom v angleščini odgovoril: Na žalost jaz tega (da so vrnili Domobrance) ni-

sem vedel preje. Žal mi je, da se sedaj ne da nič popraviti. Kar se mene tiče, vi vsi lahko ostanete tukaj. Zagotavljam vam, da bomo pomagali vam in vašim ljudem." Še isti večer je Vrhovni komandant izdal sledeče povelje:

1. Noben Jugoslovčan ne bo vrnjen v Jugoslavijo ali predan jugoslovanskim četam proti njegovi volji.
2. Jugoslovani, ki so nosili orožje proti Titu bodo smatrani kot predane osebe in poslani v taborišče v Vetrinje.
3. Vetrinjsko taborišče ne bomo evakuirali.

Zakaj je pisatelj Tolstoj napisal tako obremenilno knjigo. Sam pravi, da zato, da bi resnica prinesla vsaj nekaj zakasnele pravice tistim, ki so krivico tako kruto trpeli. Pisatelj nadalje trdi, da je še živeči Harold McMillan, ki je leta 1942 smatral, da je „socializem (komunizem) nezogiben“, v svojem položaju britanskega ministra in političnega svetovalca v Alexandrovem Glavnem stanu, imel pri nasilni izročitvi Kozakov in Jugoslovčanov mnogo več odgovornosti, kot jo je pripravljen priznati. Na drugi strani, trdi pisatelj, so poizkusili natrpati odgovornost za ta mednarodni zločin Vrhovnemu poveljniku, sedaj že pokojnemu Field Marshalu Alexandru, zelo krivični, in navaja celo vrsto dokazov, da Alexander tega ni kriv.

IZ DRUŠTEV

OKROŽNICA ŠT. 10 - JULIJ 86

V mesecu juniju sta se vršili dve prireditvi, obe zelo važni in naši javnosti potrebni. Pri teh prireditvah je TABOR pokazal, da boj proti komunizmu ne živi samo, ampak da napreduje in tudi ameriški kakor kanadski publiko hoče pokazati, kaj se je zgodilo pred 41 leti v naši Sloveniji.

V soboto zvečer, 14. junija, se je začela zbirati množica ljudi pri Orlovem vrhu blizu Clevelanda, da se je poklonila spomenu naših pobitih mučencev in njihovemu poveljniku generalu Leonu Rupniku.

Govornik, soborec Stane Pleško, nas je popeljal nazaj v leto 1945, ko je tako lepo opisal dogodke Vetrinja in grozotne posledice, ki so sledile angleški izdaji naših borcev. V svojem govoru je ginjeno podal življenje, delo za slovenski narod in tragično smrt našega poveljnika generala Leona Rupnika. Sledili sta dve zelo dobro podani deklamaciji in pa pesmi fantov na vasi iz Clevelanda. Z gorečimi baklami v rokah smo se podali proti kapelici, da smo skupno zmolili rožni venec v spomin naših preminulih. Zadnja točka večera je bila prižig kresa, kjer smo pozno v noč peli domobranske koračnice in obujali spomine na prešle čase.

V nedeljo dopoldne je povorka avtomobilov, okrašenih s slovensko in ameriško zastavico, pripeljala množico narodnih noš na Pristavo, da

smo se skupno udeležili svete maše in poslušali govor našega predsednika stot. Ludvika Kolmana, ki je poudaril in opisal tragične dogodke Vetri-
nja in smrt našega generala Leona Rupnika.

Na tej komemoraciji smo bili zastopani od Argentine, preko Ame-
rike do Kanade. Veselo je bilo pogledati, s kakšnim navdušenjem sta se
pozdravljala dr. S. Kociper in Vencelj Dolenc iz Argentine s prijatelji iz
Amerike in Kanade.

Ta letošnja proslava je pokazala, da smo združeni v borbi proti
komunizmu.

Drugi zelo važen dogodek se je zgodil dva dni kasneje v Torontu v
Kanadi.

Naše društvo TABOR je povabilo na skupno večerjo svetovno zna-
nega pisatelja grofa Nikolaja Tolstoja. Dvorana je bila nabitó polna;
bilo nas je več kot dvesto. Zastopani so bili vladni predstavniki, časnikarji in
televizija. G. N. Tolstoj je v svojem govoru razložil, zakaj je napisal knjigo
„Minister in pokoli“. V tej knjigi so v angleškem jeziku opisani in doku-
mentirani dogodki, ki so se vršili konec maja in v začetku junija v Vetri-
nju. Tudi krivec vsega tega gorja je imenovan. V tej knjigi je opisana na-
ša tragedija pred svetovno javnostjo kot nikoli do sedaj. Vzdignila je
precej prahu v Angliji in lahko rečemo — po vsem svetu.

Za naš TABOR je to res pomemben dogodek.

TABOR ZDSPB — Za, glavni odbor
Ivan Palčič l. r.

R O Ž M A N O V D O M

Naš dolgoletni župnik dr. Alojzij Starc, že leta in leta vsak teden
daruje sv. mašo za stanovalce doma, ki zaradi onemoglosti ne morejo v
cerkev. Po sv. maši se vsede med nje in ob skodelici kave pokramlja o
vsakdanjih zadevah. Dolgo se res ne zamudi, ker se mu vedno mudi na-
prej... Ko je še živel msgr. Orehar, nam je na naše vprašanje zaupal,
da po naši maši nosi sv. obhajila bolnikom po domovih; in zgodilo se je,
da je v enem dnevu obiskal kar 30 rojakov. Kdo se ne bi začudil in
obstrmel ob toliki žrtvi?! V naših sreih smo začutili še večjo hvaležnost
za njegove tedenske sv. daritve med nami.

Ko je bil pred kratkim naš župnik imenovan za delegata dušnih pa-
stirjev v Argentini, sta prišla v dom predsednik Čarman in blagajnik
Tomažević ter mu v imenu odbora pred vsemi stanovalci izrekla javno
zahvalo in priznanje za njegova dobra dela med nami. Predsednik ga je
takole nagovoril:

č. g. dr. Alojzij Starc!

Z velikim veseljem smo sprejeli novico o vašem imenovanju za de-
legata slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Veseli smo, ker so gg. ško-

fi doma in tukaj postavili vas na tako visoko in častno mesto, ki je pa istočasno združeno z velikim skrbmi. Ostajamo mirni, ker imamo na tem odgovornem mestu vas, ki ste tako tesno povezani z našim zdomstvom, kateremu ste bili od vsega začetka — in še posebej z vašim javnim delovanjem — vedno v ponos ter gotovo tudi našemu skupnemu Stvarniku v slavo. Štejem si v čast, da smem v imenu odbora tega našega Rožmanovega doma, v imenu vsega članstva in stanovalcev ter v mojem izreči vam naše pristrčne čestitke z iskreno zahvalo vseh imenovanih — in še posebej v imenu stanovalcev — za vašo skrbno pozornost, ko med nje prinašate srčni mir. Tale skromna pozornost (srebrn ključnik), naj vam bo v dokaz, da vas imamo radi, da so naše misli vedno z vami; tako v veselju, kot pri vaših dnevniških naporih za dobrobit vsega našega protikomunističnega zdomstva.

G. delegat se je za našo dobro voljo pristrčno zahvalil vsem skupaj in vsem stanovalcem podal roko v priznanje. Obojestranska pristrčnost je bila dokazana z močnim aplavzom.

— — —

Termiti svobode! Ne mirujte noč in dan! Naprej! Na delo! Vsak trenutek! Povsod! Na delo, termiti svobode, dokler se krvavo nasilje prevare in laži ne zruši! Plačilo bo svoboda za Boga — Narod — Domovino.

Spoštovani člani:

Iz pravkar podanih poročil posameznih odbornikov ste si ustvarili sliko o delu odbora. Zato izrekam vsakemu odborniku posebej in vsem skupaj zahvalo za opravljeno delo v poslovni dobi, ki jo danes zaključujemo.

Vsa poročila so le suho nizanje besed in števil, ki se zaključujejo v izkaz izvršenega dela. Jaz pa bom omenil še nekaj podrobnosti in skušal celotnemu delu odbora priliti tiste toplote, ki jo izžareva le ljubezen, s katero je bilo delo opravljeno.

Vsi odborniki so brez izjeme, posebno s svojim delom pripomogli, da so naše prireditve imele zavidljive uspehe v vseh pogledih, nekateri posamezniki pa so — tudi osebno — posegali v reševanje premnogih problemov zavetišča samega in dela v njem.

Delo našega odbora je bilo v veliki večini omenjeno le na 14 dnevne seje, katerih smo se po večini redno udeleževali. Na njih smo načrtovali bodoče delo. Vsi odborniki so posegali v debate in iz njih misli je žarela želja do najboljših zaključkov. Zato se danes z zadovoljstvom oziramo na naše opravljeno delo. Na sejah smo reševali probleme zavetišča samega, pa so se problemi množili iz dneva v dan in prav ti so zahtevali takojšnjih odločitev, katerih pa na 14-dnevh sejah nikakor nismo mogli reševati več. Prisotnost enega, včasih kar dveh odbornikov v istem dnevu in času, v zavetišču samem, je postajala že mučna dnevna tlaka — za marsikaterega od teh težko breme, ko smo morali opravljati to tlako na račun naše osebne zaposlitve.

V začetku poslovne dobe je to tlako opravljal naš dolgoletni odbornik Lovro Tomažević; zato mu iz tega mesta izrekam posebno priznanje, zahvalo in pohvalo. Potrebno je bilo peljati na trg kuharico ali drugo osebo za nakup sveže zelenjave. Prevažal je stanovalce k zdravniku ali v bolnišnico ali v banko po pokojnino, odpeljati je bilo treba prežgani motor, istega dostaviti v popravilo in potem nazaj v zavetišče itd., itd. Nemogoče mi je naštetiti vse podrobnosti. Še vedno prihaja v zavetišče, kjer opravlja narodno tlako in tako plačuje visok odstotek narodnega davka s svojo osebno žrtvijo.

Toda slika naše odgovornosti in dela v zavetišču samem ne bi bila popolna, če ne navedem še drugega dela — brez posega ali navzočnosti kakšnega odbornika. Npr. stanovalec je nevarno zbolel in mu je bilo treba pomagati takoj. Umiti ga in obriti, urediti druge osebne potrebe, preobleči, poklicati zdravnika, spremljati v bolnišnico, tam ga potrpežljivo čakati na zdravniški izkaz in navodila. Potrebovali smo „nebulisador“. Najprej smo si ga izposodili, pa ga je bilo treba iti iskat in vrniti. Nato smo ga kupili, pa je bilo to premalo za nevarno bolnega. Kupili smo kisik v jeklenki in vse pritlikline za uporabo. Prišla je smrt, poklicati je bilo treba pogrebni zavod in obvestiti odbor. Poleg tega — in istočasno —

je bilo nujno popraviti vrata sob, oken in zaves, vode in njene črpalke, plina, stranišča, popraviti prekinitev električnega toka in kratkega stika in še druge malenkosti, ki se kažejo pri vsaki hiši; poleg tega še spremljanje bolnih za analize in radiografije, iskanje po bolnišnici. Od zdravnika v administraciji P.A.M.I. — tja in nazaj, obiski po bolnišnicah, urejevanje pokojninskih dokumentov, zamenjavo osebnega zdravnika, prijave na policiji zaradi spremembe naslova, zamenjati banke, oskrbeti pooblastila... in še in še. Če bi vso to delo naštevali s številkami in po njega raznolikosti v zaporedju, bi ta papir, ki ga držim v rokah, ne zadoščal.

O vseh teh problemih sem bil vedno na tekočem, se zanje osebno zanimal ter zaradi nujnosti — največkrat takojšnje rešitve kar mimo odbora — iskal najhitrejši in najboljši način. Za izvedbo vseh teh naštetih in mnogih za vedno pozabljenih mi je stal na strani dolgoletni prijatelj, ki je vse to opravil brezplačno in želi ostati neimovan.

Odbor sem o vsem tem obveščal in po mnogih, včasih tudi ostrih debatah smo prišli do spoznanja, da se zavetišče od zunaj voditi ne da; a o tem bo sklepal novi odbor, ki bo moral v svoj program vključiti še izvedbo velikih in važnih del, ki zahtevajo nujnih rešitev. O teh smo na naših sejah že razpravljali.

Da navedem nekatere: povečanje pralnice, centrifugalna črpalka za vodo, dvigalo za stavbo; poleg drugih del, ki jih bom omenil pozneje. Ker pri vseh teh skrbih nisem hotel nadlegovati in obremenjevati odbora, videl pa sem potrebo, sem kar na svojo roko pisal v Severno Ameriko, in odmev je bil pozitiven, kar bo vsaj v večjem zadostovalo za kritje stroškov navedenih načrtov. V delo odbora štejem še eno mojo osebno akcijo, t. j. nakup avtomobila za zavetišče. Še predno sem poslal 40 pisem, sem prejel dva mecenska darova v višini A 2.500; zdaj pa se oglašajo še drugi in tako zbiram skupaj zrno za zrno...

V zavetišču je trenutno 13 oseb in se njih starost vrti med 70-imi in 90-imi leti. Za kakšno malo napornejše delo ostajata od vseh le dva, ki nosita na grbi 60 in 62 let in oba ozdravljenca; prvi od delne paralize, drugi od prometne nesreče.

Pa to ni največji problem, saj se za večja dela najame plačane moči. Problem se kaže drugod; povprečna starost stanovalcev je namreč 72 let; vsak od teh stanovalcev je torej vsaj 72 koval in klesal lastni značaj; in tega je treba zdaj prilagoditi za skupno življenje pod isto streho. Z dobro voljo, velikim razumevanjem in s še mnogo večjo ljubeznijo do stvari se nam je to v preteklosti posrečilo in Bog daj, da bi tudi v bodoče ne bilo slabše. Zakoni in pravila ostajajo le suhe in mrzle besede; vedno pa je na mestu razgovor in prijazna beseda; zato prihajamo do resničnega spoznanja, da je le ljubezen do stvari tista, ki vse premore.

In prav ljubezen je tista, ki je v pretekli poslovni dobi spremenila lice zavetišča na znotraj, pa tudi na zunaj, kar so dokaz novi obrazi, ki jih srečujemo med obiskovalci na naših prireditvah. To lice moramo ohranjati za vsako ceno, da si tako pridobimo še novih dobrotnikov, brez

katerih bi bilo naše delo obsojeno na neuspeh; in brez gmotnih sredstev bi ostali na sredi poti.

Vem, da je potrebna še kakšna opeka v ozidju te mogočne stavbe, a zdaj je najvažnejše, da zastavimo vse sile in v prvi vrsti poskrbimo za zadostno oskrbo stanovalcev, ki v zavetišču že domujejo. Zavedati se moramo, kako velika odgovornost je padla na nas takrat, ko smo sprejeli v zavetišče novega stanovalca. Gospoda, to je naša največja odgovornost, ki jo moramo imeti vedno pred očmi. To je naša prvenstvena, stanovska, narodna in verska dolžnost.

V tej skrbi smo preskrbeli za bolničarko, ki prihaja v dom od ponedeljka do petka od dveh do šestih zvečer, ker zaradi študija več ne zmore. Res da prejema bore majhno plačo, a za uspešno bolniško oskrbo je čas zaposlitve vsekakor prekratek. Zato že iščemo stalno bolničarko; tudi upokojeno, kateri bi nudili stanovanje hrano in morda še plačo po dogovoru. Za prvo pomoč in negovanje bolnikov smo kupili nekaj neobhodno potrebnih zdravil. Okusno, a skromno na novo opremljena ambulanta čaka torej uspešnejšega poslovanja.

Kuhinja in shramba, za katero smo uporabili sobo nasproti kuhinje, sta dobili novo lice. Tudi pisarna je dobila prijetno obliko. V teku so pogovori za popravilo vhoda in sprejemnega prostora ter tal v njem. Do vseh podrobnosti so v teku postopki za telefon in naravni plin, prav tako tudi zračenje stranišč po sobah in železne mreže na oknih.

Kot vidite, so potrebe in načrti veliki, a hvala Bogu je med nami še vedno veliko dobre volje in razumevanja.

To so stvari, ki sem jih hotel dodati k celotnemu poročilu odbora in z njim osvetliti naše skupne napore.

Moje poročilo pa bi bilo pomanjkljivo, če ne izrečem vsaj skromno zahvalo vsem, ki so me zvesto spremljali pri delu v tej poslovni dobi in se za zvestobo priporočam še za naprej. Posebno zahvalo sem dolžan v imenu vseh stanovalcev dr. Alojziju Starcu za njegovo skrbno dušebrižništvo, ki se kaže v rednih tedenskih mašah v zavetišču, v pripravi in spravi bolnih z Bogom ter v molitvah ob krsti in spremljanjih pri pogrebih. Dalje se zahvalim vsem, ki sodelujete na naših prireditvah, tako v kuhinji in postrežbi gostov; zahvala vam, člani in gostje, ki obiskujete naše prireditve in še posebno zahvala našim poznanim in nepoznanim darovalcem tu in po vsem svetu.

Ob koncu pa se iz teh zemskih skrbi obračam še v onostranstvo, kamor pošiljam zahvalo priprošnjiku in zavetniku tega doma — našemu mučeniškemu škofu — dr. Gregoriju Rožmanu.

A najlepša hvala Tebi — naš Stvarnik — za blagoslov. Hvala lepa!

Peter Čarman

— o —

Nikdar in nikjer ne pozabimo, da je pravi duh domobranstva po vetrinjski žaloigri stopil na svetilnik, od koder sveti vsemu človeštvu v zmedo pojmov k odrešenju in svobodi za Boga — Narod — Domovino!

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

POZIV NARODOM JUGOSLAVIJE

Slovenski narodni odbor je v mesecu juliju 1986 poslal emigrantskim organizacijam narodov Jugoslavije naslednji poziv:

Ob spominu na neštete žrtve komunističnega totalitarizma med našimi narodi poziva Slovenski narodni odbor vse narode Jugoslavije, da se **tako doma kakor v emigraciji združijo v skupnem odporu do sedanjega režima** in se prično pripravljati na prihodnost po njegovemu zlomu.

Slovenski narodni odbor je mnenja, da je mogoče urediti prihodnost narodov Jugoslavije edinole s sprejetjem načela, da imajo vsi narodi Jugoslavije **pravico do samoodločbe** glede svoje državne in družbene ureditve.

Vsak izmed narodov Jugoslavije ima pravico do politične svobode in samostojnosti. V ta namen naj narodi na demokratičen način, s sklepom večine svojih svobodno izbranih predstavnikov ali z ljudskim glasovanjem **izglasujejo ustanovitev svoje samostojne države** kakor tudi način morebitne mednarodne povezave.

Prav bi bilo, da bi se zastopniki posameznih narodov v emigraciji pogovorili in zedinili glede načel in postopka, po katerih bi bilo mogoče izvesti zgoraj navedene zamisli po zgledu „Demokratske alternative“, sprejete v Stanstaetu, v Angliji, leta 1963.

Ves postopek demokratizacije naj bi se izvršil v naprej določenem in omejenem obdobju, pri čemer bi mogla služiti kot koristen vzorec „Slovenska formula“, ki jo je leta 1960 predlagal dr. Miha Krek.

V omenjeni prehodni dobi naj se **začasno ohrani sedanja razdelitev Jugoslavije na republike**, na katere bo treba prenesti v čimvečji meri politične, gospodarske, administrativne in varnostne odgovornosti.

Potem, ko bodo narodi jasno izrazili svojo voljo, naj se na miren način izvrši prehod v novo državno in družbeno ureditev.

Za Slovenski narodni odbor:

Predsednik:

Rudolf Smersu l. r.

Tajnik:

Dr. Ludovik Puš l. r.

Tajnik:

Dr. Peter Urbanc l. r.

SOBORCU HINKU ZUPANČIČU

Ko sem se letos mudil v Severni Ameriki, me je pot zanesla k soborcu Hinku Zupančiču, ki je prav tiste dni obhajal 65. obletnico svojega življenja. Prav za to slavje ga je prišla obiskat sestra Mici iz daljne domovine. Tako je v družbi svoje žene Marije in sestre Mici in nekaj ožjih prijateljev 27. julija slavil to obletnico. Lepo je bilo in pristréno — kar oditi nismo hoteli, posebno še, ko nam je Hinko začel pripovedovati svoje dogodivščine za časa vojne in revolucije.

Skušal bom spraviti na papir, kar še nisem medtem pozabil.

Hinko Zupančič je bil rojen 26. julija 1921. leta v vasi Dolnji Ajdovec kot najstarejši sin očeta Henrika in matere Marije Gnidovec. Obdelovali so kmetijo, oče je pa še poleg tega, imel trgovino in gostilno.

Hinku so kar lepo potekala mlada leta vse dokler niso italijanske in nemške horde okupirale naše lepe Slovenije. Še posebno hudo je pa postalo, ko so komunisti začeli terorizirati naše kmečke ljudi. Zaradi bedastih terorističnih dejanj so Hinka Italijani 22. avgusta 1942. leta odpeljali v koncentracijsko taborišče na Rab, kjer je ostal do italijanske kapitulacije. Ta čas so pa komunisti doma Ajdovec požgali, pobili 37 Vaških stražarjev, katere so z zvijačo premagali. Med pobitimi je bil tudi Hinkov mlajši brat.

Po italijanski kapitulaciji se je vrnil domov iz internacije, se nekaj časa skrival, bil nato tudi pri partizanih, a se je okrog Božiča 1943. leta z drugimi fanti iz vasi prebil v Novo mesto in se pridružil domobrancem.

Dobimo ga v Velikolaškem domobranskem udarnem bataljonu, pozneje pa v 42. četi Velikolaške postojanke, s katero je tudi odšel na Koroško. Ob prehodu čez Ljubelj je pa stopil na prej položeno nemško mino, katera mu je ob eksploziji hudo ranila nogo. Ker ni dobil takoj zdravniške pomoči, so mu pozneje v bolnišnici morali nogo pod kolenom odrezati. Šele leta 1947 je bil iz bolnišnice odpuščen in je prišel v taborišče Spittal ob Dravi. Večina taboriščnikov ga je poznala, saj se je vedno postavil odločno za manj odločne, če so trpeli krivico, in je imel vedno jasno besedo o komunizmu.

Ob koncu 1949. leta je emigriral v Severno Ameriko in to najprej v San Luis v državi Missouri. Ko je neki Ajdovčan, staronaseljenec, krivično opisal požig vasi in padec postojanke Vaške straže ter pokol 37 fantov, je Hinko na to sramotenje že takrat odgovoril s člankom v Ameriški domovini in popisal vso resnico ajdovške revolucionarne dobe, kar se sklada z njegovim značajem; in tak je še danes.

V Clevelandu si je zgradil hišo in se nato poročil 2. julija 1966. leta z Marijo Kuhelj, tudi Ajdovčanko, ki je iz domovine prišla k njemu.

V Clevelandu je Hinko dobro poznan po svoji odločnosti za dobro stvar in kot odločen protikomunist. Precej člankov je napisal za „Tabor“ in je bil dolga leta tudi odbornik društva DSPB in precej časa tudi njegov tajnik. Tudi za „Belo knjigo“ je ves čas zbiral podatke. Zaposlen je bil v White Motor Co., sedaj je pa že tri leta upokojen. Skromna kot sta on in žena Marija, z denarjem, ki jima preostaja, rada pomagata vsem in vsakemu, ki pomoč potrebuje, prav po svetopisemskemu reku, da desnica ne ve, kar daje levica. Rad tudi obiskuje bolnike. Skupaj s Francetom Dejakom pa že več let kot edina obiskujeta v oddaljenem mestu Cambridge bolnega prijatelja in soborca Marka Malovrha.

Dragi Hinko! Bog naj Te ohrani nam in Tvoje pomoči potrebnim še mnogo, mnogo let!

V imenu prijateljev

Vencelj Dolenc

FLORIJAN SLAK – 60-letnik

Zaradi vrste prehitvejajočih se pomembnih dogodkov ne samo v našem društvenem življenju, temveč tudi za našo veličastno stvar v zdomstvu in iz njega za naše brate in sestre za ločnico — v čemer je pravzaprav ves smisel našega dela —, smo letos marsikateremu naših soborcev naredili veliko krivico. Zakaj „pozabili“ smo na naš domobranski „otroški vrtec“, na naše takratne najmlajše domobrance, ki ta leta — in posebej letos — praznujejo že šestdesetletnice.

Vemo, da nobeden izmed njih ne pričakuje nikakšnega leporečnega proslavljanja. Toda mi, ki hočemo biti zvesti kronisti naše dobe in njenih ustvarjalcev, smo vendarle pred Bogom, Narodom in Domovino zavezani, da vsaj njihova imena ohranimo na straneh „Tabora“, ki ga bodo z resničnim zanimanjem in pristnim razumevanjem prebirali šele rodovi, ki pridejo za nami, in ki bodo prav zaradi tega, da je ta naš domobranski „otroški vrtec“ v odločilnem razdobju stal na pravi strani, uživali slovenstvo v vsej polnosti.

Eden izmed teh „prezrtih“ je Florijan Slak. Kljub temu, da v svoji skromnosti od nas ničesar ne pričakuje — saj je naš zvesti sodelavec in dopisnik in zato ve, kaj to pomeni med trdim delom za telesni obsta-

nek in napredek v tujini —, smo vendarle veseli, da ga vsaj na tem mestu lahko „vtaknemo“ na naše strani. Zakaj Florijan Slak je v krogu svoje vzorne družine in prijateljev slavil 60-letnico že minulega aprila.

Da, Florijan Slak se je rodil 20. aprila 1926 na Dobravi pri Dobrniču na Dolenjskem kot najmlajši 13. otrok. Oče Jernej Slak je bil posestnik, dolgoletni župan, načelnik hranilnice, okrajni cestni odbornik in še kaj. Pristna, reprezentativna družina slovenskega podeželja, ki je v časih usodnega preloma stala in obstala na pravi strani in šla pravilno pot. Starejšega brata Franceta so mu že v maju 1942 ubili Italijani. Mogoče so prav zato ostali bratje z vso jasnostjo spoznali, kje je njihovo mesto. Kar 5 jih je stalo in se bojevalo v vrstah naše dične domobranske vojske. Izmed njih sta dva s svojim mučeništvom zapečatila nestrohljive anale tiste naše dobe, ki je v ognju in krvi najboljših kremenila značaj resničnega Slovenca. Brat Tone je bil v novomeški skupini in so ga komunistične zveri pokončale kot ostale, ki se niso uspeli prebiti do svobode, Vid pa je bil vrnjen iz Vetrinja in končal nadebudno življenje med tisoči naših slavnih mučencev za bodočo rast slovenstva.

Florijan se je komaj kot 17-letnik pridružil domobrancem v noči od 11. na 12. novembra 1943, ko so se le-ti iz Trebnjega preko Žužemberka premikali v Novo mesto, ki je bilo pod poveljstvom stot. Vuka Rupnika in obkoljeno. Ob koncu novembra 1943 so bile trebanjska, žužemberška in novomeška skupina mladoletnikov premeščene na Krško in v Leskovec in po enem tednu z vlakom preko Zidanega mostu prepeljane v Ljubljano na urjenje. Po urjenju na ljubljanskem letališču je Florijan v sestavi 53. čete pod poveljstvom stot. Franceta Pirnata 15. marca 1944 odšel ustanavljat domobransko postojanko v Ribnico; potem pa je bila njegova četa 19. maja 1944 premeščena v sestavi novega višnjegorskega udarnega bataljona, ki ga je formiral aktivni stotnik bivše jugoslovanske vojske — Srb M. Stamenković v Jerovi vasi pri Grosupljem. 1. junija 1944 je bataljon zasedel položaje v Višnji gori in 53. četa, v kateri je bil Florijan, odsek pri Križki vasi. (Florijan Slak se je teh junakov doživeto spomnil ob 25-letnici njihove bitke v št. 8-12 „Tabora“ za leto 1969.) Po izpadu v Križki vasi je bila četa 11. julija 1944 preimenovana v 64. četo in premeščena iz področja Višnje gore na postojanko Škofljica-Lisičje-Zalog, novembra 1944 pa pod poveljstvom npor. Mikuža v Grosuplje za zaščito kočevske železnice. Dne 6. maja 1945 je četo prevzel por. France Frakelj in jo vodil na umiku na Koroško. Takrat so v duhu „pripeljevanja“ domobrancev na „Mihailovičevo stran“, kakor tolmačijo nekateri navni zgodovinarji, morali potrgati z rokavov in s kap kranjskega domobranskega orla ter ju nadomestiti z jugoslovansko kokardo, da bi po „pravi“ poti prišli do „zaveznikov“ — Angležev...

Ko so slovenski domobranci pod poveljstvom Vuka Rupnika bili zadnjo bitko s komunisti pri boroveljskem mostu, je bil Florijan Slak s svojo četo na Podgorici nad Borovljami, nakar je četa zasedla položaje v Kaplji v Rožni dolini in tako ščitila prehod desetisočev slovenskih svo-

bodnjakov preko Drave. S svojo žeto je Florijan prišel 13. maja 1945 v Vetrinj, kjer je poslej „ekscerciral“ in sodoživljal vse drugo, kar je prišlo prav samo angleški perfidiji, ki je cvet slovenskega naroda s prevaro, zahrbtno izročila v pokol Titovi brezdušni partizanski sodrgi. Zadnji trenutek se je Florijan rešil enake usode, ko je skupaj s še dvojico sobojevnikov, ki so še ravno o pravem času spregledali, pobegnil iz Vetrinja v noči od 30. na 31. maja 1945 in po 4 dneh skrivnega premikanja prišel do Velikovca, kjer je preživel svoje begunstvo na Koroškem. Na te koroške izkušnje in šolanje se Florijan v svojih spisih pogosto in s pridom spominja.

V avgustu 1948. leta je prišel v zahodno Kanado, kjer je tri leta plačeval vstopnino za prestop skozi široka vrata svobode, nato pa se je zaposlil v enem izmed podjetij orjaške družbe General Motors na Niagarskem polotoku, kjer še danes dela v pričakovanju skorajšnjega pokoja. —

To bi bila v kratkem življenjska pot Florijana Slaka — domobranca, za katere pravični popis seveda ne bi zadostovali vsi zvezki enega letnika „Tabora“. Pa še s tem ne bi bilo vse opravljeno; zakaj Florijan Slak je ostal domobranec tudi v tujini, ki je njegovo slovensko bojevniško odločnost, premočrtnost in vedno pripravljenost očitno le še okremnila.

Že pred 30 leti je v clevelandski „Ameriški domovini“ sprožil nabirko za domobranskega invalida Jožeta Janeža v Argentini in s tem položil osnove socialnemu skladu naše organizacije, ki je še danes eno izmed temeljnih področij našega udejstvovanja. Tedaj je poleg daru za invalida dobil tudi sporočilo sedaj že pokojnega, nepozabnega inž. Franceta Gruma, da organizira po vsem svetu raztresene preživele borce, in pa seveda nujno povabilo za sodelovanje. — Ker pa je organizacija že v povojih naletela na organiziran odpor spolitizirane plati našega zdomstva, je bil prav Florijan že na ustanovnem občnem zboru — „persona non grata“ za tri gospode, od katerih dva sploh borca nista bila; kar bo ostalo v naših analih kot še en dokaz več, kje ima svoj izvor problematika naših zdomskih odnosov, ki je očitno ni mogoče rešiti... Toda organizacija je navzlic protivništvu zaživela in živi še danes kot najbolj vitalno telo našega zdomstva, ko njene borbene prapore že prevzema novi rod — sinov in vnukov domobrancev!

Kakor kaj drugega ni bilo mogoče pričakovati, je v organizaciji Florijan Slak prevzemal najrazličnejše funkcije in — kar je glavno — z njimi zvezano delo. Bil je vse; — tiskovni referent, tajnik, pa spet samo član odbora, pa podpredsednik in prav za 25-letnico vetrinjske tragedije njen predsednik, ko je prav on odkril maj. P. H. Barre-a, ki se je potem na njegovo povabilo tudi udeležil mogočne proslave na Orlovem vrhu pristave pri Clevelandu, Ohio, in pa maj. Williama M. Jones-a, na katera je naše politično predstavništvo očitno pozabilo, kljub temu, da

sta prav ti dve osebnosti odigrali usodni vlogi v naši tragični polpretekli zgodovini.

Toda Florijan Slak je že na Koroškem zavohal tudi duh tiskarskega žnila, kjer je — seveda pod psevdonimi — dopisoval v celovško „Koroško kroniko“. Po prihodu na novi kontinent je polnil stolpiče clevelandске „Ameriške domovine“, kjer je prav on prebil led, ko je bil prvi, ki je — za tiste čase — odločno, nedvomno zapisal slavni besedi — slovenski domobranci, pred katerima so tedaj mnogi bolj pozvani še bežali ali se jima vsaj izogibali... če ju že ne teptali v zamolčanje... Tako ni prav nič presenetljivo, da ga najdemo predvsem na premnogih straneh „Vestnika“ in pozneje „Tabora“, kjer so bili, so — in Bog daj, da bi še dolgo bili — njegovi zgodovinski prispevki, pa kritični in — kjer je potrebno — sveži polemični prispevki pravi užitek za naše po vsej zemeljski obli razsejane soborce, somišljenike in druge bralce. Kajpak za to ni prejemal samo zasluženih priznanj, ampak — in predvsem — tudi batine, ki so mu bolj kot hvale dokazovale, da stoji na pravih položajih naše svete zadeve.

Kakor drugače ne bi bilo razložljivo, je samo nujno, da za vsem tem morata stati močna osebnost in kremenit značaj. Da je tako, je Florijan Slak s svojimi umskimi, značajnimi kakovostmi — in s svojimi rokami pristnega slovenskega garača dokazal tudi v svojem zasebnem, intimnem življenju. Treba je imeti samo srečo in biti njegov gost na njegovi vzorni farmi blizu Niagarskih slapov! Takšen čudež lahko iz nič — kar je bila in je še usoda slovenskih zdomcev — ustvari samo pošten, marljiv slovenski človek Florijanovega kova. To izpričuje njegova razsežna, razkošna domačija, kjer — do osebne saune — ne manjka nobenega detajla modernega komforta. Toda — kar je poglavitno — v takšnem okolju, kjer bi se gost utegnil počutiti mrzlo, na Slakovini iz vsakega skritega kotička veje toplina, dobrot in — ljubezen, ki vodi nevsiljivo, naravno, pristno gostoljubnost. Pri Slakovih je vse dobro, prikupno, nevsiljivo, naravno — vse tja do ambientalne muzike, ki jo gost doje ma kot komaj zaznatno vabilo, da se počuti dobro... še pogovor med člani družine je mehek, božajoč, nasmejan, — srečen... Odprta, iskrena radodarnost puhti iz nasadov češenj, breskev, marelic, orehov... vinograde..., jezerca s pohlevnimi ribami, ki lagodno plavajo dobrim ljudem jest takorekoč iz rok... Celó zvesta kosmata čuvaja Saška in Koko v svoji nedolžni pasji naravi razumeta, kdo je dober..., ker poznata svoje gospodarje... (Kdor pozna Florijana Slaka, se še posebej zgrozi ne samo pred komunističnim zverstvom, temveč predvsem zaradi njihove topglavosti. — Koliko takšnihle Florijanov Slakov so potolkli v Kočevskem Rogu, v Teharjih... ?!)

Ni čudno, da se je pod to streho počutila že nepregledna množica gostov tako dobro, da tega ne bodo nikdar pozabili! Ni čudo, da je Slakovina bila takorekoč drugi dom pokojnega inž. Franceta Gruma, ki je tam v Florijanovi družbi skoval toliko načrtov! Ni čudo, da je prav pod

to toplo, gostoljubno streho grof Nikolaj Tolstoj zbiral, urejal in ocenjeval gradivo, ki so mu ga preživeli slovenski „gladiatorji 20. stoletja“ prispevali za njegovo epohalno delo „The Minister and the Massacres“! —

Vsega tega pa tudi nadarjeni, marljivi Florijan ne bi užival v takšnem zadovoljstvu brez svoje — samo njega vredne življenjske družice. Leta 1952 se je namreč poročil z brhko Zofko Lohkar iz Dobropolja. (Trebajo je bilo videti s kitami iz njenih dekliških let! Resnična domobranka iz Dobropolja, kjer je bila prava domobrankska trdnjava, in kjer so bili tudi domobrananci od drugod pri vseh hišah doma, je takrat stopila ob stran domobranca, kakršnemu je namenjenih Rupnikovih 10 domobrankskih zapovedi. S Florijanom ni dobila samo vzornega življenjskega tovariša, ampak je tudi nadomestila brata Mirka, ki je v noči 1.—2. junija 1945 s svojim mučeništvom tudi posvetil slovensko grudo v Kočevskem Rogu... Za odmeno je Florijanu dala sinova Mirka in Tonija, pa hčerko Majdo, ki so danes že vsi v svojih poklicih in po zgledu staršev — na delu. Treba jih je samo spoznati, da pravilno ocenimo, kdo sta njihova roditelja in kakšno značajno in duhovno dediščino sta jim dala...

Florijan! — Kako naj Tvojih 60 let „skrajšamo“, da nam ne bo premalo vsega letnika naše in Tvoje revije? — S hvaležnostjo! — S hvaležnostjo vseh tistih, ki smo imeli kdaj srečo bivati pod Tvojo streho, pa predvsem s hvaležnostjo domobrancev za vse, kar si storil — in boš še! — za domobrance.

Za vse to naj Ti ljubi Bog da v krogu Tvoje zgleodne družine doživeti še mnogo, mnogo zdravih in tako srečnih let, kot jih že preživljaš!

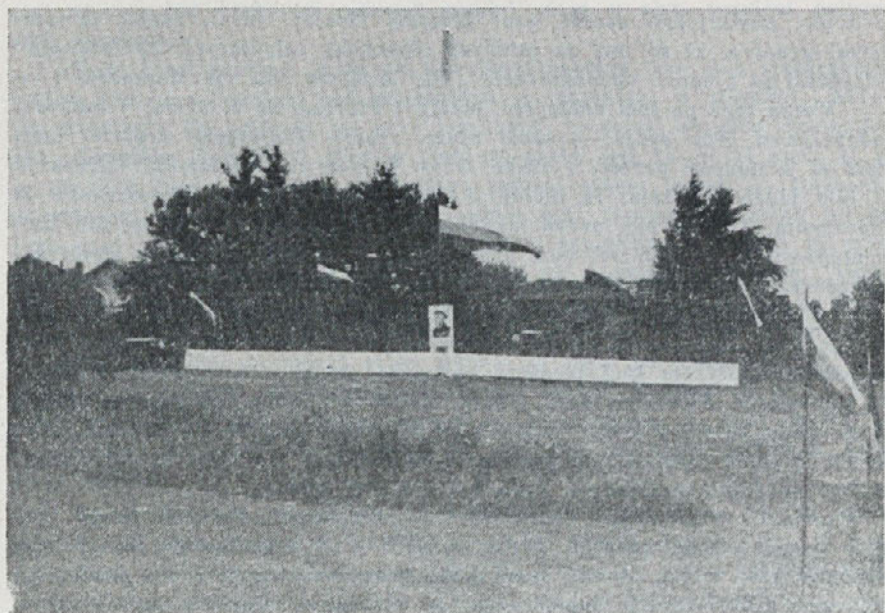
Tvoj “TABOR”

NA ORLOVEM VRHU

Z letošnje spominske proslave 14. in 15. junija

Kakor vsako leto, smo se 14. in 15. junija tudi letos spomnili pokola slovenskih domobrancev. Čeprav je od tistih strašnih dni minilo že enainštirideset let, se zdi, da je vsaka obletnica bolj doživeta, kljub dejstvu, da vsako leto manjka kdo, ki je bil pred letom še z nami. Na izpraznjena mesta stopajo mladi, ki se vedno bolj živo zavedajo, da je bila v domobranstvu res idejna moč naroda; zato je ne bosta uničila ne čas ne sovražna propaganda.

Največ jih je bilo iz Clevelanda in okolice, bili so zastopniki iz drugih krajev Združenih držav, veliko nas je prišlo tudi iz sosednjega Ontaria, Kanada. Med nami sta bila tudi dr. Stanko Kociper in g. V. Dolenc iz Argentine. Slišal sem, da so bili navzoči tudi iz Slovenije, ki so po tolikih letih slišali tudi drugo stran zgodovine, katero človek v Ameriki vse drugače doživi kot v domovini.

Letos smo se posebej spominjali 40-letnice smrti gen. Leona Rupnika. Bil je poudarek na tej obletnici, vendar pa se je povsod čutilo, da je težko ločiti poveljnika od njegovih domobrancev. Stari general je bil takega spomina gotovo bolj vesel, saj je hotel biti s svojimi fanti eno v borbi in eno v smrti. Vsa Pristava je plapolala v slovenskih in ameriških zastavah, katere so osvetljevale barvaste luči. Na travniku ob vhodu na Pristavo je bil okrašen prostor s sliko generala Rupnika, pod njo pa 42 metrov dolg napis v spomin njegove smrti.

Ob sončnem zahodu smo vzdolž napisa prižgali voščene žare, malo vstran pa se je zbrala precejšnja množica ljudi. G. Milan Dolinar je pozdravil navzoče, posebno še goste iz Argentine in drugih krajev. Za njim je podal svoj govor Stane Pleško. Potem je Roži Dolinar doživeto recitirala Zormanovo: Kakor v davnih časih... Clevelandski Fantje na vasi so zapeli Kočevski Rog. Ludvik Jamnik je recitiral Beličičevo: 1945 — 1985. Za njim je Jože Dovjak recitiral, kakor zna menda samo on: Bil v tistih črnih dneh je na slovenski zemlji vojak (od neznanega pisatelja). Kot zadnjo točko so spet zapeli Fantje: Ko zarja zlati nam gore..., ki se je tako lepo podala z večerno zarjo in z mislijo na dokončno daritev naših bratov in sester, ki je kot svetinja ležala v srcih nas vseh. Po pesmi smo prižgali bakle in med molitvijo rožnega venca v sprevedu odšli proti kapelici. Končali smo s tradicionalnim kresom, ki vsako leto — vsaj meni se tako zdi — tudi na zunaj pokaže, da v nas še vedno gori idejni ogenj svobode, katerega so prižgali naši

domobranci, mi pa smo ga odnesli v svet in ga bomo razpihovali, dokler Slovenija ne bo spet resnično svobodna.

V nedeljo smo bili spet priča dolgi koloni skoro sto avtomobilov, ki je s prižganimi lučmi, z ameriškimi in slovenskimi zastavami prevozila približno 40 milj dolgo pot iz Clevelanda. Nekaj posebnega je ta sprevod; spoštujejo ga ameriški vozniki, da ne vpadajo vanj, v Slovencu pa zatrepetajo zavest, ponos in zvestoba domobranski ideji ter nas spominjajo časov, ki so prešli, obenem pa nas navdajajo z upanjem, da se ti časi spet povrnejo v vsej lepoti in zmagoslavju.

Sveto mašo je daroval g. Franci Kosem, med katero se je lepo spomnil naših pomorjenih bratov, domobrancev.

Takoj po maši se je predsednik Zveze Tabor stot. Ludovik Kolman v izredno lepem govoru spomnil izdanih in pomorjenih domobrancev, še posebej pa nam je prikazal gen. Rupnika kot vojaka, ki je svojemu slovenskemu narodu dal vse: svoje zmožnosti in tudi svojo kri.

Bratje in sestre, naše delo nadaljujte!

Govor predsednika TABOR-a ZDSPB na proslavi dne 15. junija 1986 na Orlovem vrhu Slovenske pristave v Clevelandu, Ohio.

Ko se danes spominjamo 41-letnice pokola domobrancev, 40-letnice umora generala Leona Rupnika in vseh mrtvih protikomunistov, izražamo čast in naše globoko spoštovanje do teh žrtev. S to komemoracijo želimo tudi povedati svetu, da boj proti brezbožnemu komunizmu, proti raznarodovanju in terorju ni in ne bo prenehal, dokler komunizem obstaja. Obenem želimo opozoriti javnost na to, da so domobranci z generalom Rupnikom na čelu izpolnili besede Gospodove — ne moreš storiti več za svojega bližnjega — za svojega brata —, kakor da daš življenje zanj. In domobranci so dali življenje za Boga, za svoje brate — narod — za domovino! So torej veliki v očeh božjih.

Posebno pa danes usmerjamo naše misli na 40-letnico umora generala Leona Rupnika. General Rupnik je bil septembra 1943 imenovan za predsednika slovenske pokrajine s sedežem v Ljubljani. Kot tak je gen. Rupnik ustanovil Slovensko domobranstvo iz preostalih Vaških straž. Ob tej priliki je naslovil na narod tale poziv: „Slovenci, pozabite vendar svoje malenkostne strankarske spore in interese, pridružite se domobrancem, da rešimo narod pred poginom in ohranimo svobodo.“ Kratek, važen in usodepoln poziv! Vedno bo ostal v veljavi! Če se Slovenci ne bomo ravnali po tem pozivu, bomo kot narod izgubili.

Komunisti so divje napadli gen. Rupnika in ustanovitev domobranstva, in ga oblatili s kolaboratorstvom, fašizmom in nemčurstvom, da bi tako ubili njegovo čast in ugled med ljudstvom. Taki izbruhi so od strani komunistov čisto navadni pojavi. Za komuniste ni Boga — torej nobene

končne višje inštanice, nobene vere; s smrtjo je vsega konec. Nobene nagrade — nobene kazni. To je komunistični raj na zemlji: brez Boga, brez vere, brez svobode. Na podlagi te svoje življenjske filozofije so tudi skovali svoje delovno načelo — prevrednotenje-revaluation. Na tem načelu sloni vse komunistično udejstvovanje. V javnosti pa komunisti uporabljajo preprost slovenski izrek: Namen posvečuje sredstvo! Tak izrek so po svoje popačili: Vsak cilj, ki služi komunizmu, je svet, pravičen in pošten. Ni važno, s kakšnimi sredstvi ali kako ga dosežeš, laž ali resnica, požig cerkve ali postavitve nove šole, eno in drugo je enako dobro, samo da služi komunizmu!

Dr. Jože Brilej zagovarja pobijanje komunističnih nasprotnikov, ko pravi: „En kitajski komunist je več vreden kot stotina katoliških Slovencev!“ — „Hodite k obhajilu vsak dan, če s tem služite komunizmu,“ je nauk Edvarda Kardelja. Jedro tega popačenega načela je laž, ki je hčerka satanova — tako pravi sveto pismo.

Tako komunisti lažejo, da so bile Vaške straže in poznejši domobranci kolaboratorji. Množično pobijanje nedolžnih ljudi in požiganje in ropanje je rodilo Vaške straže, ne okupator. Celu zveri branijo svoje življenje — in ptice, ali ne čuvajo svojih gnezd? In Slovenci, ljudje, pa bi bili kolaboratorji zato, ker smo branili svoja življenja in imetje pred zverinskimi partizani? Lažejo, da so se partizani resno borili proti okupatorju. Kjerkoli je bil okupator, je bil zavarovan z betonskimi bunkerji, obdan z bodočo žico, v bunkerjih pa vojaštvo z modernim orožjem, s topništvo, tanki in po potrebi celo z letali. Če bi se partizani resno borili proti okupatorju, bi izkpraveli — in tudi mi bi izkpraveli, če bi se borili proti okupatorju. Ne smemo torej pozabiti na dejstvo, da smo vsi skupaj s partizani računali, da bo moral okupator prej ali slej oditi. Torej so morali partizani čuvati svoje sile za borbo z domobranci; kajti med nami in partizani je bila borba za biti ali ne biti. O takih partizanskih podvigih, kako se borijo, so komunisti pošiljali v Moskvo lažna poročila, kako se borijo noč in dan, kako rušijo pozicije in postojanke in kažejo na kupe zaplenjenega orožja in stotine mrtvih. Taka poročila so šla tudi v London; in tako so komunisti z lažmi pridobili moralno in materialno podporo od zapadnih zaveznikov.

Koliko poštenih in zavednih Slovencev je okupator pobral iz naroda in jih uničil, ker je OF od vsega začetka in do konca ovajal ljudi, češ da so angleški špijoni, da zbirajo orožje in da se pripravljajo na upor proti okupatorju. Komunisti so torej najeli okupatorja kot svojega rablja, ki je pobijal ljudi in jih odvajal v koncentracijska taborišča. Stotine in stotine je bilo takih žrtev. Tudi jaz sam sem bil eden od teh — pa me je sam gen. Rupnik trikrat rešil, da nisem šel v Dachau.

Da bi vse to preprečil, je gen. Rupnik ustanovil Domobranstvo. To je vsa resnica! Sami presodite, kdo je s kom in koliko kolaboriral!

Gen. Rupnik pa je bil kolaborator; toda ne z okupatorjem, ampak z domobranci in narodom, da si rešijo življenja!

Zato smo mi danes tukaj!

O gen. Rupniku pravijo, da je bil fašist! Ko so politične stranke zahtevale, da odstopi od svojega visokega položaja v domobranstvu, češ da je to v korist naroda, je gen. Rupnik odstopil. Verjetno je bilo to v korist političnim strankam, ne pa narodu!

Sedaj pa še o nemčurstvu! — Gen. Rupniku so dali Angleži trikrat možnost, da se umakne. Ni se izognil, ampak je rekel: Kamor so šli vsi domobranci, grem tudi jaz! S tem, da se ni hotel izogniti izročitvi, je razblinil vse lažne klevete proti sebi! Vsak Slovenec mora to priznati, če je iskren in pošten. S tem je gen. Rupnik postal za nas vse vzvišen zgled narodnjaka in oficirja! Težko ga bomo dosegli — toda moramo ga posnemati! Mi vsi vemo, da Bog ne govori z nami direktno, ampak po svojih izvoljenih — v našem slučaju so to škof Rožman in gen. Rupnik z domobranci!

Ali je naš narod na potu umiranja? Spomnimo se tukaj zgodbe iz sv. pisma, kjer je bil Bog pripravljen prizanesti Sodomi in Gomori, če bi bilo tam le pet pravičnih. Bili so samo štirje — Lotova družina. Danes je tam Mrtvo morje. Mi Slovenci pa jih imamo 5x5000 — med njimi ti-soče domobrancev z gen. Rupnikom na čelu, ki so dali življenje za Boga, narod in domovino.

Torej smemo upati na boljšo bodočnost; zlasti, če bomo izpolnjevali naročilo domobrancev in generala Rupnika, ki nam kličejo: Bratje in sestre, naše delo nadaljujte!

Tudi za vas, draga naša mladina, velja naročilo naših pokojnih domobrancev. Ne smete misliti, da je to slučaj, da ste rojeni v Ameriki, Kanadi ali Argentini. Pri Bogu ni slučajev! Vsak takozvani slučaj nosi jedro božjih načrtov. In načrt za vas je, da nadaljujete delo vaših staršev in pokojnih sorodnikov med domobranci. Tako boste dočakali dneva, ko bo Slovenija spet svobodna — ta najlepši košček na zemeljski obli.

Bog — Narod — Domovina.

Stane Pleško

PADLI SO ZA NAŠO SVOBODO

Govor na proslavi 14. junija 1986

Vsako leto, ko se zberemo na tem kraju, se mi zdi, kot da gremo duše iskat. Navadno dež tudi pripomore, da smo lahko čim bolj zbrani, proč od vsakdanjega hrupa, sami s seboj zaprti v tisti krog časa in ljudi, katerih se danes spominjamo; ko skoroda slišiš hojo po dračju in listju, in celo kriki umirajočih se zde tako blizu in resnični, kot da je takoj za robom Teharje in v tisti grapi Kočevski Rog.

Lani, za 40-letnico sem marsikje slišal napol izgovorjeno misel, da je bila ta obletnica vse, kar narod od nas pričakuje in zahteva; da smo pač izvršili svojo dolžnost in bodočnost lahko prepustimo času in mlajšim ljudem.

To je povsem zgrešeno. Bog nas je izbral za priče tistih strašnih dni; zato nas nobena obletnica ne odvezuje obljub, ki smo jih takrat dali svojim bratom, prijateljem in soborcem. **Dokler domovina ni svobodna, tako dolgo moramo stati na okopih slovenstva, tako dolgo moramo govoriti o naši borbi; ne za maščevanje, ampak kot klic naših vzorov, ki so verovali in delali za boljši svet, a ko so bili za te mladostne sanje prevarani, so tudi svojo kri dali na oltar domovine. Ne dopustimo, da bi bila ta kri zastonj prelita! Ko nekateri odhajajo, moramo drugi stopati na njih mesta; vsak po svojih močeh, naj bo to z zgledom, besedo ali celo s svojo trmo in kdor nič tega ne zmore, naj priloži kak dolar, ker tudi ta včasih koga obdrži.** Pokojni France Grum je neštetokrat dejal: „Nič ne pomaga, če lahko ali težko, radi ali neradi, moramo! **Domobranec sem bil in domobranec bom tudi umrl.**“

Vse kaže, da je letošnja proslava že na pragu nove dobe. V domovini že nekaj let vre; mladina se nič več ne zadovolji z režimsko propagando, ampak hoče popolno resnico o dobi, katero režim tako enostransko prikazuje, da je na eni strani peščica herojev, na drugi pa narod zločincev in izdajalcev. Oblast se zaenkrat še upira in kot divjak kriči o izdajstvu in velikih zločinih domobrancev. Toda to bajko verjamejo samo še tisti, ki imajo od tega koristi, dočim narod že zdavnaj ve, da je slovenska bodočnost samo v resnični svobodi in samostojni državi, ko bo narod na svoji zemlji svoj gospod.

Prav gotovo bo ta razvoj pospešila tudi nova knjiga pisatelja Nikolaja Tolstoja *The Minister and the Massacres*, ki je prejšnji mesec izšla v Angliji. Nimam namena podajati resumeja te knjige, reči pa moram, da je grof Tolstoj slovensko ime in še posebej komunistično revolucijo pri nas svetu prikazal bolje, kot bi to mogel kdorkoli od nas. Ob branju tisti dnevi solza in krvi oživijo pred nami, kot bi se danes godili; ne sicer v tisti ostri grozi, ki je parala srca, ampak v nekem zmagoslavju, ki nas navdaja s ponosom, da smo Slovenci.

To je brez dvoma velik in dragocen kamen za stavbo slovenske bodočnosti; na nas pa je zdaj, če ga bomo znali prav obrniti in uporabiti. Zdaj imamo ponovno priliko, da ob tej narodni identiteti vstanemo in glasno zahtevamo svoje pravice. Maščujmo se za veliko krivico, katero so nam storili, maščujmo se tako, da bomo veliko žrtev naših bratov postavili za temelj osebne in narodne bodočnosti!

Osebnost sem že dolgo prepričan, da je med nami dostikrat kaj narobe prav zato, ker se potihem in skrivaj odpovedujemo tistemu, kar nam je nekoč pomenilo vse. Tako sami prazni nimamo kaj dati svojim družinam, še manj pa skupnosti, katere del smo. Nekateri mislijo, da je poštimovstvo, čakanje in gledanje od daleč najboljša pot za te razburkane čase.

To ni modrost, to je začetek konca, saj človek brez ideje, ki mu daje življenjsko silo in smoter, ni osebnost, ampak kaj hitro postane tarča ceste in slabe družbe. Tudi mnoge slovenske družine so dokaz za to, čeprav se o teh malo govori.

Kako vse drugače je bilo včasih! Le osvežimo si spomin! Celo med revolucijo, ko je iz vsakega grma prežala smrt, je življenje vse lepše vabilo: znali smo zapeti, veseli smo bili sončnega dne; domača streha, njiva ali pogled v gore, v vsem je bil vir moči, upanja in bodočnosti, za kar je bilo vredno živeti. Čutili smo dolžnost do naroda in domovine; saj je bilo vse to takorekoč vraslo v naš življenjski program. Da bi to srečo ohranili, so naši fantje in možje pustili vse in šli k domobrancem, ne na ukaz ampak iz dolžnosti, ker so verjeli škofu Rožmanu, da je komunizem največja nesreča za slovenski narod. V tem boju so partizani samo bežali in bi nikoli ne zmagali, če bi jim oblasti ne dali zapadni zavezniki. S pokolom domobrancev, svojih idejnih nasprotnikov že po koncu vojne pa so komunisti potrdili, da je imel škof Rožman prav. Proti tej veliki laži 20. stoletja so šli naši bratje brez misli na plačilo, gnani le od ljubezni do svojih domov in družin. Tudi ko so bili po angleški izdaji do kraja razočarani, jim za ta korak ni bilo žal in so kot del te osebne dolžnosti sprejemali tudi smrt. So med nami možje, Kozina, Zajec in Dejak, ki so bili pahnjeni v ta smrtni ples; in ti so nam priče, da je bilo mladim težko umirati, a tožbe niti tedaj ni bilo iz njihovih ust, smrt je bila le dopolnitev popolnega žrtvovanja. Ali kaj pomislimo, s kakšnim ponosom bi se Amerikanci spominjali teh poklanih bataljonov, če bi bili njihovi? Kaj pa mi, Dostikrat se vedemo, kot da nas je strah njihovega imena. In tega dejstva nas mora biti sram in strah, ker **narod, ki pozablja na junake, ni vreden bodočnosti...** In med temi, ki obračajo hrbet, niso navadni ljudje, ampak dostikrat v prvi vrsti, ki bi nam radi kazali pot, pa so v tej ideološki zmedbi sami najbolj slepi in izgubljeni.

Dobro nam de, ko slišimo, da v domovini že javno zahtevajo spomenik vsem, ki so padli za domovino; brez ozira na to, na kateri strani revolucije. Še lepše pa bi bilo, če bi tak spomenik vsak od nas v svojem srcu postavil tistim, ki so ga vredni.

Čez nekaj mesecev, 4. septembra, bo poteklo 40 let od mučeniške smrti **generala Leona Rupnika**, ki je bil oče Slovenskega domobranstva. Prav in pošteno je, da ga sodimo po njegovih delih v času stiske, ne pa pet, deset ali dvajset let pozneje, ko so razni politični modrijani že vedeli, kaj bi bilo v tistih časih pametno in kaj je bilo zgrešeno. Rupnik je že takrat vedel, da bo služba težka in odgovorna, a kot Slovenec jo je sprejel kot dolžnost, rekoč: „**Vojak sem, domovina me kliče! Tu sem!**“ Kakor je bil trd in zahteven do sebe, prav tako je od svojih domobrancev zahteval popolno zvestobo, hrabrost in plemenitost, ker se je zavedal, da **bodo le boljši ljudje prinesli boljše čase**. Napisal jim je svoje zapovedi, med katerimi so bile zgornje tri na prvem mestu. Vedno je gledal le na blagor domovine in preprostih ljudi. Tudi njegove zadnje besede so bile: „**Živela Slovenija!**“

Mislím, da morajo ob teh potezah njegove osebnosti umolkneti vsi tisti, ki ga gledajo le s političnimi očmi, v resnici pa ne poznajo ne njega, ne časa, ko so bile oči vseh obrnjene vanj kot v rešitelja, kajti — drugega takrat nismo imeli, ki bi bil pripravljen sprejeti to žrtev.

Bodimo ljudje in dajmo vsakomur, kar mu gre! Nič več ne zahtevamo, pa tudi nič manj ne sprejmemo! Iz naših družin odstranimo tiste črne madeže, ko je domobranska ideja marsikje znamenje nasprotovanja; je kamen spotike, ki razbija družine, in meč, ki naše skupnosti kolje na dvoje; na naše in ne tako naše, namesto da bi nam bila misel nanje luč, ki sveti v boljše dni.

Vsaj zdaj, ko drugi trgajo zaveso s petinštirideset let stare laži in naš boj za golo življenje prikazujejo svetu kot je v resnici bil, ne glejmo drug na drugega slabosti, ampak na korist domovine, ker le tako bomo vredni dočakati boljših časov, za kar so živeli in umirali naši bratje, od generala Rupnika pa do zadnjega domobranca. Naj jim bo lahka zemlja, v kateri počivajo, naša hvaležnost in zvestoba pa naj bosta dve lučki, ki bosta še dolgo goreli na njihovem grobu; saj so padli za našo svobodo!

DAROVALI SO

Od 16. 6. 1986 do 31. 8. 1986		V spomin na pok. soseda	
ZA ROŽMANOV DOM:		Vida Belca:	
	Austral - A	Repair Jože	20.—
Bečaj Vili	5.—	V spomin na pok. inž. Fr. Gruma:	
Peternel Jože	50.—	Razinger Blaž	5.—
Peternelj Marija	7.60	Ob 10-letnici očetove smrti:	
Jurše Cilka	7.60	Frančič Ignacij	10.—
Oblak Franc	10.—	V spomin ob 1. oblet. J. Grimka:	
N. N., Ramos Mejía	8.—	Starič Janez	7.—
Bodnar Anton	2.—		(v dol.)
Zupančič Ivanka	5.—	N. N., Buenos Aires	1.100.—
Škulj Edi	15.—	Vrtačnik Jože	100.—
Borštnik Maks	30.—	Bizjak Jože	25.—
Pri kosilu 10. 8. 1986 v Rož-		Petrič Lojze	8.—
manovem domu	71.—	Kolenc Janez, Avstrija ...	10.—
šiler Ivan	4.—	V spomin na pok. moža-očeta	
Bečaj Vili	5.—	Jožeta Žnidaršiča:	
Prelog Miloš	5.—	Žnidaršič Vera in otroci ..	100.—
Košir Ida	5.—	TISKOVI SKLAD TABOR:	
Dr. Alojzij Starc cerkv. na-		Austral - A	
birkabirka 2. 8. 1986 v Rož-		Hribar Viktor	5.—
manovem domu	35.18	Artač Viktor	5.—

N. N., Hurlingham	5.—	Lovše Andrej	10.—
N. N., Hurlingham	1.—	Malovrh Helena	10.—
N. N., Lanús	1.—		
N. N., Lanús	1.—		
Puhek Ivanka	5.—	Dr. Stanko Kociper	50.—
Praznik Jože	5.—	Vavpetič Blaž - družina ...	30.—
Stante Stante	5.—	Gaber Anton st.	50.—
Malovrh Helena	5.—	Bizjak Jože	25.—
Miklavc Franc	5.—	Hutar Matija	10.—
Šušteršič Janez	5.—	Erdani Miro	8.—

(v dol.)

	(v dol.)	N. N., Kanada	10.—
Grebenc Marija	20.—	Grebenc Marija	30.—
Jakše Janez	15.—	Bračnik Ivan	8.—
Cerar Jože	38.—	Strojin Ana	8.—
N. N., Kanada	2.—	Glac Ignac	20.—
Ziernfeld Henry	50.—	Resnik Rudi	8.—
Dejak Ignacij	6.—	Ziernfeld Henry	50.—
Žukovec Hilar	14.—	Petrič Franc	6.—
V spomin na pok. inž. Fr. Gruma:		Platnar Janez	6.—
Jakoš Ivan	30.—	Juha Marica	4.—
Kolman Ludvik	25.—	Zakrajšek Martin	14.—
Bambič Ivan	8.—	Mihelič Miro	50.—
Limoni Janko	8.—	Ferkul Edi	8.—
Kunovar Ivo	10.—	Kastelic Jože (38 Alt.) ...	8.—
Kotar Rudi	3.—	Pepevnak Franc	8.—
Cimrmančič Jože	8.—	Šuligoj Stane	8.—
Butinar Antonija	3.—	Berkopec Stane	8.—
Janežič Slavko	8.—	Pleško Stane	3.—
Galič Lojze	3.—	Krnc Janez	8.—
Coffelt Marija	10.—	Babič Lojze	3.—
Mejač Miha	20.—	Kuk Avguštin	15.—
Mejač Franjo	20.—	Golobič Jože	8.—

SOCIALNI SKLAD TABOR:

Austral - ▲

Škerbec Jože	5.—	Koščak Franc	34.—
Dragan Lojze	5.—	Osredkar Franc	4.—
Potočar Milena	2.—	Meglič Ignac	38.—
Šiler Ivan	5.—	Hutchison Marija	50.—
Dimnik Dušan	15.—	Bančič Janez	50.—
V zahvalo: Omahnovim, Slakovim, Samsovim in vsem drugim, ki so me tako bratsko sprejeli:		Lamovšek Stane	18.—
Dr. Stanko Kociper	100.—	Tratnik Anton	6.—
		Krmelj Mara	4.—
		Tomšič Franc	8.—

Žukovec Hilar	14.—	Žnidaršič Vera - družina ..	25.—
Jereb Jože	6.—	Za spominski „Križ“ - Orlov vrh:	
Za „Belo steno“ — Orlov vrh:		Žnidaršič Vera - družina ..	25.—

POMAGAJ NAM POMAGATI!

Najlepše počastiš spomin 40-letnice smrti očeta domobranske vojske in protikomunističnega naroda, junaka **generala LEONA RUPNIKA** z dobrim delom bratu-junaku v stiski in potrebi.

Če ga sam ne najdeš,

SOCIALNA POMOČ TABORA

bo s tvojo pomočjo olajšala marsikatero bridkost.

Naj v tem letu velike obletnice, ko je sodilo sovraštvo in morilo maščevanje, govori srce ljubezni do bližnjega:

„Nihče izmed rojakov ne
sme biti pozabljen!“

V S E B I N A

Generalu Leonu Rupniku (N. F.) — 130; Boljševizem (Gral. L. Rupnik) — 131; Spomin na Generala Leona Rupnika (J. Vrtačnik) — 135; Grob v Glinjah, žalostna priča težkih dni — 136; Vetrinjska tragedija in njena stvarnost (F. Slak) — 138; Ustvarimo novo vojsko (govor g. L. Rezlja) — 142; Grof Nikolaj Tolstoj in Slovenci — 144; Večer s pisateljem Nikolajem Tolstojem (S. P.) — 150; Kaj pravi knjiga: „The Minister and the massacres“ — 156; Okrožnica št. 10 — 157; Rožmanov dom — 158; Poziv Slovenskega narodnega odbora — 163; Soboreu Hinku Župančiču — 164; Florijan Slak — 60-letnik — 165; Na Orlovem vrhu — 169; Bratje in sestre, naše delo nadaljujte (govor g. L. Kolmana) — 171; Padli so za našo svobodo (S. Pleško) — 173; Darovali — 176.

Correo
Argentino
Sucursal
J. L. Suñerz
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 8133

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2619